...ОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

...урят-Монголой ҮНЭН

...Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно ...эд, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

...1955 оной сентябриин 18, воскресенье | Сэн 20 мүнгэн.

...араалһан хэмжээ-...улгануудаа дүүргэхэ

...Центральна Комитедэй ...Пленум болбол ойрын таба ...жэлдэ орооһо таряанай ...суглуулбарие 10 мил...доошо бэшэ пүүдтэ хүргэ...ай гол шухала продукт...эдбэрилгэ хоёр—хоёрһоо ...дэшэлүүлхэ зорилго та...на. Энээнһээ үндэһэлэн ...ой колхозууд, совхозууд ...али районууд ажахыгаа ...хүгжөөхэ хэмжээ-ябуул...охёоһон байгаа. Манай ...ншье колхозууд болон ...имэ хэмжээ-ябуулганну...эд, хамтынгаа суглаа...жа, хүсэндэнь оруулһан ...

...ябуултануудые дүүргэл...ын жэлэй даб дээрэхи ...у харуулнаб? Республи...эдэн колхозууд хэмжээ...удаа бэлүүлэн, малайн...гой олошоруулгаар, ашаг ...дэшэлүүлгээр, мүн та...он кукурузын ургаса ху...арим тэды амжалта туй...на. Һү һаалгын, нооһо ...урид дэшэлүүлэгдэһэнэй ...спубликамнай гүрэндэ эдэ ...удые тушааха түсэбөө ...нь урид дүүргээ. Мүн оло...озууд гүрэндөө уялгата ...а тушаажа дүүргээд, дээ...эн сэнгээр худалдажа ...а тушаалгые дүүргэһэн ...тоо олон болоно.

...альска аймагай Хруще...зэ, «Заветы Ильича», ...аймагай Маленковой нэ...олон бусад колхозууд ха...мжээ-ябуулгануудаа муу ...ргэжэ байна. Жэшээлхэ...ой нэрэмжэтэ колхоз (тү...Я. П. Соколов) гүрэндэ ...оор таряа тушаалгаяа ...й һүүлээр 250 центнер ...лдаад байна. Тус артель ...ажалта үдэр бүхэндэнь 2 ...орооһо авансаар хубаа...колхоз га бүриһөө дунда ...центнер таряа хуряаха тү...д, 12 центнер, шэниисын ...огуудһаа 16—17 центнер ...ряана. Гадна, гүрэндэ һү ...мяха тушааха III ...түсэб дүүргэнхэй. Һү, ...дэгэнэй валовой суглуул...алаар хараалһан хэмжээ ...а түрүүшын жэлэй даал...амжалтатайгаар дүүргээ. ...уражна үнеэн бүриһөө ...һү һааха аад, 11 һара соо ...һаагаад байна. Малдаа ...дэхэ хэмжээ-ябуулгануу...олхоз һайнаар бэелүүлнэ. ...до 950 гектар үбһэ сабша...н соорхой, уһа намагтай ...лан, 1240 гектар хүрэтэр ...11600 центнер үбһэ сомо...байна. Мүн 300 гаран ...олоомо сомоод, энэ хүдэл...жэлһөөр. Типовой барил...ээр ябуулагдана. Тэрэшэ...эрлэгдэһэн нүгөөдэ хоёр ...хэмжээ-ябуулгануудаа ...аар дүүргэжэ байнхай.

...харуулнаб гэхэдэ, эдэ кол...хүтэлбэрилэгшэд ба гэ...раалһан хэмжээ-ябуулга...рюусалга ехэтэйгээр хан...ПСС-эй ЦК-гэй январска ...даалгабаринуудые бодо...эхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдоһон байна.

Гэбэшье, хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэмжээ-ябуулганууд бүхы дээрээ республика дотор хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байнхай. Олон колхозуудай малай тоо толгой олошоруулха, зоотехническэ барилга хэхэ түсэбүүдые дүүргэлгэдэ ехэ бэрхэшээл тохёолдоно. Ургасын муугаар харууһалагдаһанай эсэстэ орооһо таряанай, овощиин ба бусад культуранудай тон бага ургаса хураагдажа байна. Мүн сабшалангай—мелиоративна хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр ябуулагдаһан дээрэһээ мүнөө жэлдэ үбһэ ногооной ургаса бага байба.

Тарбагатайн, Хориин, Зэдын, Торийн, Сэлэнгын, Иволгын, Мухаршэбэрэй, Заиграйн болон бусад аймагуудай олонхи колхозууд хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байна.

Гадна олохон колхозууд мал үсхэбэрилхэ түсэбөө дүүргэбэшье, таряа талха багаар абаһан гү, али барилгын талаар амжалтатайшье һаа, гүрэндэ хүдөө ажахын продуктнуудые тушаалгаар хангалтагүй байдаг байна. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз һайн ургаса абажа, гүрэндэ таряа тушаалгаяа дүүргээд, ехэ орооһо худалдажа байбашье, малажалдаа ехэ дутагдалтай, мүнөө жэлэйнгээ түсэбһөө аяар 2000 хони дутуутай байна. Тэрэшэлэн мүнөөдэрэй номерто харуулагдаһан Заиграйн аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз электрификаци, механизаци, барилгаараа, гүрэндэ һү, нөөһо тушаалгаараа яһала амжалтатайшье һаа, ехэ олон дутуу дунданууддтай.

Республикын олонхи аймагууд болон колхозуудта хэмжээ-ябуулгануудые дүүргэлгын талаар иимэ ехэ дутагдалнууд юундэ гараа гэхэдэ, партиин олонхи айкомууд, аймгүйсэдкомууд колхозуудаа халирхайгаар хүтэлбэрилһэн зандаа. Тиихэдэ республикын олон МТС-үүд колхозуудай хүдэлмэриие эмхидхэхэ ба хүтэлбэрилхэ шиидхэхы хүсэн үшөө боложо шадаагүй байна. МТС-үүд ба тэндэхи партиин айкомуудай инструкторска группанууд хэмжээ-ябуулгануудайнгаа 1955 оной түсэбые дүүргэхын түлөө колхознигуудай мүрысөөе бодото һайнаар эмхидхээгүй.

Зорилго юуб гэхэдэ, жэлэй дүүрэтэр үлэгшэ саг соо һү, мяха ба үндэгэнэй талаар валовой суглуулбариин түсэбые, гүрэндэ мяха тушааха түсэбые дүүргэхын тула бүхы хэмжээ абаха хэрэгтэй. Малайнгаа тоо толгойе олошоруулха түсэбөө дүүргээгүй колхозуудта аймгүйсэдкомууд ба партиин айкомууд анхаралаа илангаяа ехээр хандуулха, туһаламжа үзүүлхэ ёһотой.

Партийно-политическэ, ойлгуулламжын хүдэлмэри хадаа ажахын амжалтануудай үндэһэн мүн. Тиимэһээ мүнөө колхозуудай ба МТС-үүдэй партийна организацинууд олониитэ колхознигууд болон механизаторнуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри шангадхаха, КПСС-эй XX съездые эрхимээр угтахын түлөө тэдэнэй ажалай эршые ажахын жэл амжалтатайгаар түгэсхэлгэдэ, хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ зорюулха ёһотой.

ГЕРМАНСКА ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКЫН ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИ МОСКВА ЕРЭБЭ

МОСКВА, сентябриин 16. Германска Демократическа Республикын Правительственна делегациин СССР-тэ ерэлгэтэй дашарамдуулагдан Центральна аэродром ГДР-эй ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар шэмэглэгдэнхэй байба.

16 час. Берлинһээ ерэһэн самолёт аэродром дээрэ бууба. Ерэһэн делегаци Премьер-Министр Отто Гротеволь (делегациие толгойлогшо), Премьер-Министрын орлогшонор Вальтер Ульбрихт, Вилли Штоф, Отто Нушке, Премьер-Министрын орлогшо ба Гадаадын хэрэгүүдэй министр Лотар Больц, гүрэнэй түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ Бруно Лейшнер, ГДР-һээ СССР-тэ байгаа Посол Иоганнес Кениг, ГДР-эй Арадай палатын гадаадын хэрэгүүдэй комиссиин түрүүлэгшэ Петер Флори, Демократическа Германиин Национальна фронтын, Национальна соведэй президиумэй түрүүлэгшэ Эрих Корренс, Таряашадай демократическа партиин генеральна секретарь Вертольд Розе, Либерально-демократическа партиин генеральна секретарь Манфред Герлах, делегациин секретарь посол Фриц Гроссе, ГДР-эй МИД-эй протокольно таһагай начальник Фердинанд Тун гэгшэдһээ бүридэнхэй.

Делегаци хадаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Н. С. Хрущевой энэ оной июльдэ Берлиндэ ошоһон үедэнь СССР ГДР хоёрой хоорондохи хани ёһоной харилсаае хүгжөөн бэхижүүлхэ саашанхи алхамууд тухай асуудалаар, мүн хоёр талада хабаатай бусад асуудалнуудаар СССР-эй, ГДР-эй правительствонуудай хоорондо хэгдэжэ эхилһэн хэлсээе үргэлжэлүүлхын тулада СССР-эй Правительство Германска Демократическа Республикын Правительство хоёрой хоорондоо зүбшэһэнэй ёһоор Москва ерээ.

Германска Демократическа Республикын Правительственна делегациие нүхэд Л. М. Каганович, Г. М. Маленков, В. М. Молотов, М. Г. Первухин, М. З. Сабуров, М. А. Суслов, Н. С. Хрущев, Зам харилсаанай министр Б. П. Бещев, СССР-эй Финансын министр А. Г. Зверев, Гадаадын худалдаа наймаанай министр И. Г. Кабанов, Экономическа харилсаа холбооной хэрэгүүдэй главна управлениин начальник К. И. Коваль, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо В. С. Семенов, Гадаадын худалдаа наймаанай министрын нэгэдэхи орлогшо С. А. Борисов, Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. А. Яснов, СССР-һээ Германска Демократическа Республикада байгаа Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Г. М. Пушкин, СССР-эй МИД-эй Европейскэ 3-дахи таһагые даагша С. Г. Лапин, СССР-эй МИД-эй протокольно таһагые даагша Ф. Ф. Молочков, Москва городой комендант генерал-майор И. С. Колесников, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын, Гадаадын худалдаа наймаанай министерствын харюусалгатай хүдэлмэрилэгшэд халуунаар угтаа. Советскэ болон гадаадын хэблэлэй түлөөлэгшэд байлсаа.

Угтагшадай дунда Онсо ба Бүрин эрхэтэ посолнууд: Бирманскэ Союзай—Монг Он, Вьетнамай Демократическа Республикын—Нгуэн Лонг Банг, Польско Арадай Республикын—В. Левиковский, Индиин Республикын—К. П. Ш. Менон, Чехословацка Республикын—Я. Вошаглик, Монголой Арадай Республикын—Д. Адилбиш, Албаниин Арадай Республикын—М. Прифти, Югославиин Арадай Федеративна Республикын—Д. Видич, Афганистанай—Г. Я. Тарзи, Болгариин Арадай Республикын—К. Т. Луканов, Румынска Арадай Республикын—И. Раб, Венгерскэ Арадай Республикын—Ф. Мониих, Хитадай Арадай Республикын—Лю Сяо, Египедэй—М. А. Эль Куни, Ливанай Онсо посланник ба Бүрин эрхэтэ министр—А. Нажжар, Иранай хэрэгүүдэй саг зуурын этигэмжэтэ А. Этесами; посольствонуудһаа: Корейскэ Арадай Демократическа Республикын—Пак Док Хван, Финляндиин—К. Кастрен гэгшэд байлсаа.

Германска Демократическа Республикын Правительственна делегациин ерэһэнтэй дашарамдуулагдан аэродром дээрэ хүндэлэлэй харуул табигдаһан, Германска Демократическа Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдэһэн байна.

Германска Демократическа Республикын премьер-министр Отто Гротеволь аэродром дээрэ иимэ мэдүүлгэ хэбэ:

Хүндэтэ ханинар ба нүхэдүүд!

Германска Демократическа Республикын Правительственна делегаци СССР-эй Правительствын гэшүүд таанарта, хүдэлмэридөө нэгэ амжалтаһаа нүгөөдэ амжалта тээшэ ошожо ябадаг, танай ороной столицын ажалда дуратай хүн зондо, бүхы советскэ арадта Германска Демократическа Республикын хүдэлмэришэд, таряашад болон интеллигенциин зүгһөө ахадүүгэй тон халуун баяр хүргэнэ. Бүхы Германиин эб найрамдалда дуратай хүн зонһоо таанарта баяр хүргэнэбди.

Энэ оной июльдэ Берлиндэ бидэнэрэй хоорондо болоһон һанал бодолоо хэлсэлгээ таанартай саашань үргэлжэлүүлхын тулада Москва ерэхые уриһан СССР-эй Правительствын уряалые бидэнэр баясхалантайгаар хүлеэгээбди. Манай хэлсээнүүд Советскэ Союз, Германска Демократическа Республика хоёрой хоорондохи хани ёһоной харилсаае саашадань гүнзэгырүүлэн бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһалха ёһотой.

Манай хэлсээнэй дүн Советскэ Союзай арадууд германска арад хоёрой хоорондо нягта, үнэн сэдьхэлэй, хани ёһоной харилсаае, манай арадуудай гол шухала интересүүдтэ харюусаха харилсаае яажа амжалтатайгаар байгуулхаб гэжэ бүхы германска арадта харуулха байха гэжэ найданабди. Түүхын урогууд энэ харилсаанай үндэһэ һууринь боложо үгэхэ ёһотой, гол түлэб германска арад тэдэ урогуудһаа, өөрынгөө милитаристска ба фашистска үнгэрһэн сагһаа һургаал абаха ёһотой.

Тиимэ харилсаае гүнзэгырүүлгэ хадаа Европодо аюулгүй байдалые хамтаараа хамгаалха системэ байгуулгада таатай зохид арга боломжо байгуулжа үгэхэ байна. Тиихэтээ хамта энэ харилсаан Германиин нэгэдэлые эбэй ба демократическа ёһоор һэргээн бодхоолгодо туһалха юм, тиин Германитай эбэй договор удангүй баталагдажа болохо байна.

Манай хэлсээн манай хоёр арадуудай үнэн зүб интересүүдтэ харюусаха политикые хүгжөөлгэдэ туһалаг лэ. Германска Демократическа Республикын Правительственна делегаци эгээ иимэ хүсэлтэйгөөр Москва ерээ.

Германска Демократическа Республикын Правительственна делегациие Таанарай Москвада үнэн сэдьхэлһээ угтаһанайтнай түлөө баясхалан хүргэнэбди.

(ТАСС).

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов Финляндиин Президент Ю. К. Паасикивитэй уулзаба

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов сентябриин 16-да, московско сагаар үглөөнэй 11 часта, Москвада Кремлёвско Ехэ Ордон соо Финляндска Республикын Президент Ю. К. Паасикиви болон тэрээнтэй ябалсаһан хүнүүд—Финляндиин Премьер-Министр У. К. Кекконен, Финлядиин оборонын министр Э. Скуга, министр Р. Свенто, Финляндиин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын статс-секретарь Р. Сеппяля, Финляндска Республикаһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Э. Вуори гэгшэдые урижа уулзаба.

Советскэ талаһаа: СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Гэшүүн Н. С. Хрущев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи Орлогшо М. Г. Первухин, тэрэшэлэн СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын Орлогшо В. С. Семенов, СССР-һээ Финляндида байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол В. З. Лебедев, СССР-эй МИД-эй Европейскэ 3-дахи Таһагые Даагша С. Г. Лапин уулзалга дээрэ байлсаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов ба Финляндска Республикын Президент Ю. К. Паасикиви үгэнүүдые хэлээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловай 1955 оной сентябриин 16-да хэлэһэн үгэ

Господин Президент!

Господинууд!

Господин Президент, Таниие, Танай делегациин гэшүүдые СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй зүгһөө, мүн өөрынгөө зүгһөө би үнэн зүрхэнһөө амаршалнаб.

Советскэ арад хадаа хани барисаата Финляндиие, советскэ арадтай хүршэ һайн харилсаа, нягта харилсан ажаллалга тогтооһон ажалда дуратай, оюун бэлигтэй финскэ арадые Таанадаар дамжуулан амаршална. Манай арадуудай аша туһада зорюулагдан Советскэ Союзай-ба Финляндиин хоорондохи хани һайн харилсаае хүгжөөлгэдэ һүүлэй жэлнүүдтэ горьтой амжалтануудай туйлагдаһые бидэнэр баяртайгаар тэмдэглэнэбди.

Финляндида хандахадаа, мүн манай бүхы ажал-ябуулга эрхилхэдээ Финляндиин бэеэ даанхай байдалые соносхоһон, мүн советскэ болон финскэ арадуудай хани барисаае бэхижүүлхыемнай бидэниие һургадаг байһан агууехэ Ленинэй захиануудые бидэнэр хүтэлбэри болгонобди.

Урдань, үшөө хаанта засагай байхада би Финляндида ябадаг һэм. Үшөө тиихэдэ, ородуудай, илангаяа Питерскэ хүдэлмэришэдэй ба финскэ хүдэлмэришэдэй хоорондо, ородой ба финскэ интеллигенциин хоорондо бэе бэеэ хүндэлэлсэлгэдэ үндэһэлһэн хани һайн харилсаан бии байһан юм. Иимэ мэдэрэлдэнь, хаанта засагшье һаад түбэг ушаруулжа шадахагүй байгаа. Тиин, ородой революционернүүдэй олон ушарта Финляндида байралжа, финскэ хүн зоноор хүндэлүүлэгдэдэг байһаниинь тушаан болоһон ябадал бэшэ.

Манай арад өөрынгөө ороной эзэниинь болон сасуугаа финскэ арадта хүсэд бэеэ даанхай байдал ба эрхэ сүлөө олгоһон байна. Энэ хадаа манай арадай үнэн зүрхэнэй мэдэрэлые харууһан, манай гүрэнэй үнэн зүб национальна политикые элишэлэн харуулһан ябадал болоно.

Манай оронуудай хоорондохи харилсаануудай муу байһан үеһөө хойшо тиимэшье ехэ удаан саг үнгэрөөгүй. Гэбэшье, һүүлэй жэлнүүдтэ харилсаамнай эрид һайжаржа эхилээ.

СССР-эй ба Финляндиин хоорондо хани барисаан, харилсан ажаллалга ба харилсан туһалалсалга тухай Договор 1948 оной апрельдэ баталагдаһан байгаа. Энэ Договор манай арадуудай хоорондохи харилсаанда шэнэ база байгуулаг лэ, манай оронуудай бэе бэедээ хүсэдөөр этигэлсэн, үгээ сйлголсон харилсаагаа хүгжөөлгэдэ ехэ эрьелтэ боложо үгэг лэ гэжэ хүсэжэ байһан тухайгаа тус Договорые баталха үедэ И. В. Сталин элишэлэн мэдүүлээ һэн.

Тэрэ сагһаа хойшо энэ талаар алишье тала ехэ юумэ хэһэн байна. Манай Договор бидэнэй хоорондо байгуулагдаһан хүршэ ёһоной, хани һайн харилсаануудай үндэһэ һуури болохоһоо гадна, Европын хойто талада эб найрамдал хангаха ба бэхижүүлхэ хэрэгтэ нилээд туһалһан байна.

Ажабайдал, манай харилсаануудай һүүлшын жэлнүүдэй дүй дүршэл хадаа СССР-эй ба Финляндиин хоорондохи үнэн сэдьхэлэй харилсан ажаллалга советскэ, мүн финляндска арадуудай национальна шухала интересүүдтэ зохилдоно гэжэ гэршэлэн харуулаа.

Энээнтэй дашарамдуулан, манай оронуудай хоорондохи хани харилсаануудые хүгжөөлгэдэ, хани барисаан, харилсан ажаллалга ба харилсан туһалалсалга тухай Договорые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ, господин Президент, Танай элитэ ехээр хабаадалсаһые онсо тэмдэглэхые би хүсэнэб. Финляндиин мүнөө ябуулжа байһан хараа шэглэлэй, господин Президент, Танай нэрэтэй холбоотой байһаниинь тушаан болоһон ушар бэшэ юм.

Манай гүрэнүүдэй хоорондо бэе бэедээ этигэлсэхэ ябадалые бэхижүүлхэ һайн һайхан хэрэгтэ Финляндиин Премьер-Министр г-н Кекконенэй, тэрэшэлэн Финляндска правительствын бусад хүтэлбэрилэгшэдэй хабаадалгые бидэнэр үндэрөөр сэгнэнэбди гэжэ мүн лэ хэлэхые би хүсэнэб.

Советско-финляндска харилсаае саашадань хүгжөөхэ зорилгоор ямар шэнэ алхамуудые хэжэ болохо байһан тухай хөөрэлдэхын тулада, г-н Президент, Таниие Москвада ерэхые бидэнэр уриһан байгаабди. Энээнэй тулада бүхы арга боломжо бии гэжэ бидэнэр бодомжолнобди. Советско-финляндска харилсаанай саашадаа хүгжэлтые бүри удаан болзор соо бидэнэр тодорхойлжо, манай оронуудай хоорондохи хани харилсаа бэхижүүлгэтэй дашарамдуулан, шиидхэгдэжэ болохо асуудалнуудые нэмэжэ шиидхэхэ аргатай байнабди.

Манай уулзалга хадаа арадуудаймнай бэе бэедээ этигэлсэлгые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ туһалха, эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ горьтой нэмэри болохо гэжэ бидэнэр этигэнэбди.

Мүнөө һанамжанууд тухайгаа хөөрэлдэлгэмнай үрэ ехэтэй байжа, бидэнэр политическэ шухала үрэ дүн туйлахабди гэжэ этигэн найдажа байһанаа элишэлэн мэдүүлхые зүбшөөгыт.

Финляндиин Президент Ю. К. Паасикивиин 1955 оной сентябриин 16-да хэлэһэн үгэ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Господин!

Господинууд!

Бидэнэрые үнэн сэдьхэлһээ, айлшад гэжэ баяртайгаар хүлеэһэндэтнай манай үнэн сэдьхэлэй баясхалан хүргэхыемни зүбшөөгыт. Минии орон тушаа, нам тушаа Танай, Господин Түрүүлэгшэ, хэлэһэн аятай һайн үгэнүүдэйтнай түлөө мүн баясхалан хүргэнэб.

Манай оронуудай хоорондын харилсаанай хүгжэлтын хойноһоо, тэрээнэй олон ба тон элдэб үенүүдтэнь хэдэн арбаад жэлэй туршада хаража байха арга боломжые хуби заяан намда олгоо. Тиин би энэ хүгжэлтын хойноһоо харахаһаа гадна, мүн тэрэшэлэн энэ харилсаае байгуулха ба хүгжөөхын тулада өөрынгөө зүгһөө эдэбхитэйгээр ажаллаһан байнаб.

Энэ ушарта Финлянди ба Советскэ Союз хоёрой хоорондын харилсаандахи уршагта ба хүшэр хүндэ үенүүд тушаа бусажа хэлэхэ шалтагаан үгы, һүүлэй арбан жэлэй турша соо энэ харилсаанай хүгжэһые богонихоноор һанаад үзэхэдэ ашагтай байна. Арбан нэгэн жэлэй урда тээ манай хилэнүүд дээрэ буугай абяанай замхаад байхада, манай арадуудай хоорондын харилсаан дотор байһан аад, дайгаар һандаргагдаһан юумые һэргээн бодхоолгодо этигэмжэтэйгээр орожо ядалсадаг хүнүүд манайда үсөөн бэшэ байгаа. Тиихэдэнь харюусалгатай тушаалда байһан би өөрөө һэргээн бодхоолгын энэ хүдэлмэридэ хабаадажа ороһон байгааб, ерээдүйдэ этигэжэ байһан минии этигэл хадаа манай оронуудай хоорондоо этигэлсэдэггүй, үһөө хяһаатай байдаг ябадалые хэтэдэнь үгы хээд, манай арадуудай амгалан ёһоор зэргэлэн ажабайха үндэһэ һуури байгуулхын түлөө ёһотойгоор оролдохо хэрэгтэй гэһэн бата этигэмжээр дэмжэгдэдэг байгаа. Тохёолдоһон хүндэ хүшэр туршалгын һүүлээр финскэ арад амгалан ёһоор ажабайхын, өөрынгөө ажахы болон культурые хүгжөөхын түлөө ажаллахые юунһэршье үлүүгээр хүсэнэ гэжэ би батаар этигэдэг байгааб.

Манай оронуудай хоорондын харилсаан Эбэй договороор, хани барисаан, харилсан ажаллалга ба харилсан туһалалсалга тухай Договороор гуримшуулагданхай. Гэбэшье, энэ харилсаанай хүгжэлтэ хадаа тэрээниие дурсагдаһан политическэ актнуудай хэмжээн соо гуримшуулгаар хизаарлагдаагүй юм. Тиин жэшээлхэдэ, манай экономическа харилсаан эд бараа абалсалга тухай табанжэлэй хэлсээнэй үндэһөөр хүгжөө. Тэрэнэй ашаар бидэнэр ехэ дүй дүршэл олообди, али алимнай ашаг олзо абаа, энэ хадаа худалдаа наймаанай бүхы ажал-ябуулгын зорилгонь бшуу.

Ажабайдалай бүхы һалбаринуудта ехээр хүгжэжэ байгаа харилсаа холбоон манай арадуудай үргэн олон бүлэгүүдые бэе бэетэйнь танилсуулаа. Энээнэй үндэһөөр дэлгэржэ байгаа хубиин харилсаан ба хани барисаан гансахан тусхай харилсаанда орходоо бэе бэеэ хүндэлэлсэлгын бүри ехэ ашагтай, бүри үргэн, бүри гүнзэгы эшэ үндэһэ байгуулжа үгэнэ.

Бидэнэр юрэнхы дээрээ наука, искусство болон культурна ажабайдалай талаар харилсаа холбоо байгуулжа шадаабди. Манай оронуудай хоорондо научно-техническэ харилсан ажаллалга тухай һаяхан баталагдаһан Хэлсээн энээниие гэршэлхэ гэршэнүүдэй нэгэниинь болоно.

Энэ арбан жэлэй хүгжэлтэ тухай тон дэлгэрэнгыгээр хэлэнгүй, би хадаа тиигэжэ бидэнэрэй хамтынгаа хүсөөр байгуулһан үндэһэ һуури манай оронуудай хоорондо али али таладаа ашагтай, һайн хүршэнэрэй харилсаае саашадань хүгжөөхын тулада бүхы арга боломжо бидэнэртэ мүнөө бии байна гэжэ тухайлха бүрин эрхэ олгоно гэжэ тэмдэглэхые хүсэнэб, эндэ байлсааша бүхы хүнүүд минии һанамжые зүбшөөнэ гэжэ этигэнэб.

Господин Түрүүлэгшэ, Танай намда эльгээһэн уряалай урин зохид бэшэг хадаа манай оронуудай хоорондын амгалан харилсаае бэхижүүлгэдэ зорюулагдаһан минии политикын үнэн зүб байһандань Советскэ Союз ба тэрээнэй Правительство этигэнэ гэжэ гэршэлһэнээр зохёогдоһон байгаа. Финскэ арад өөрөөшье тиигэжэ этигэгдэхэ зэргэтэй гэжэ би найдуулха байнаб.

«Известиин» үсэгэлдэрэй түрүү бэшэг сооһоо иимэ үгэнүүдые уншахадаа сэдьхэлээ хүдэлөөб: «Манай хани харилсаата Финляндиин Президентын Москвада ерэхэ мүнөөдэр советскэ арад тэрээндэ ба тэрээнтэй ябалсаһан хүнүүдтэ «манайда айлшалыт» гэжэ хэлэнэ». «Правда» соо би иигэжэ уншааб: «Финляндска Республикын Президентын Москва ерэлгые амаршалха зуураа, советскэ болон финляндска гүрэнэй ажал-ябуулагшадай хоорондо болохоёо байгаа һанал бодолоо хэлсэлгэ манай оронуудай хоорондын хани барисаае, нягтаар харилсан ажаллалгые улам ехээр бэхижүүлхэ гэжэ этигэжэ байһанаа советскэ арад мэдүүлнэ».

Господин Түрүүлэгшэ, Танай бэшэгэй ба советскэ хэблэлэй статьянуудай үгэнүүдые баримталан, би хадаа финскэ арадай эб найрамдал тээшэ үнэн сэдьхэлһээ эрмэлзэжэ, Советскэ Союзтай харилсаагаа бата үндэһэ һуури дээрэ тогтоохые хүсэжэ байһандань Танай этигэжэ байһаниие хангалтатайгаар тэмдэглэнэб.

Энээниие хараадаа абаад байхадаа манай оронуудай хоорондын харилсаанай холын хараань бүри удаан болзороор тодорхойлогдохо байна гэһэн Танай һанамжада, Господин Түрүүлэгшэ, би хамжажа шадаха байнаб.

Энэ хэлсээ хэжэ ороходоо зуураа, энэ манай һайн үрэ дүнгүүлтэ хүргэ... ха гэжэ бидэнэр найдана...

...тскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай ...овно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр ...ошиловта Германска Демократическа Республикын ...идент нүхэр Вильгельм Пикын эльгээһэн бэшэг

...Кремль

...нүхэр Түрүүлэгшэ!

...Союзай Правительствен...циин 1955 оной июльдэ ...ерээд байха үедэнь Гер...емократическа Республи...тельство дайнай үедэ со...адта эсэргүү тэмтэ хэрэг ...э түлөө хэһээгдэжэ бай...ь абтаһан германска сэрэ...йхидэй үлэһэн хубииень ...эхэ орондонь бусаажа ...а гэһэн асуудал табиһан ...анал бодолоо хэлсэһэнэй ...рманска Демократическа ...ын Правительствын хүсэ...адаа абан, энэ асуудал ...элгые үргэлжэлүүлхэ гэ...эдэһэн байгаа.

...оронуудай Правительство...орондо энэ асуудал тушаа ...олоо хэлсэлгэ саашадаа ...үлэгдээ тэжэ намда мэ...мэһээ урдань пленэ аб...Советскэ Союз дотор хэһээгдэжэ байгаа германска сэрэгэй бүхы пленэйхидые болзорһоонь урид сүлөөлжэ, эхэ орондонь бусааха тухай Германска Демократическа Республикын тусхай зууршалгатайгаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ энэ асуудалые эсэслэн шиидхэхэ эрхэ түлөөлэлгэтэй һэн тулаадань хандахаар таатай үе болоо гэжэ тоолоноб.

Дайнай дүүрэһэнһээ хойшо арба гаран жэлэй үнгэрһэниие хараадаа абаад байхадаа, минии гүйлта һайн тээшээ шиидхэгдэхэ аабза гэжэ найдажа байһанаа мэдүүлхые зүбшөөгыт. Үнэн сэдьхэлэй тиимэ ябуулгые бүхы германска арадай гүнзэгы баясхалантайгаар хүлеэхэ байһандань Советскэ Союз этигэжэ шадаха байна.

Үнэн зүрхэнһөө хүндэлэгшэ
Вильгельм ПИК.

Берлин, Нидершенхаузен,
1955 оной августын 31.



Кударын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо хартаабха хуряалга эмхитэйгээр үнгэргэгдэжэ байна. Энэ хүдэлмэридэ колхозой тэшүүд үбгэн залуугүй эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (наада таладань) 68 наһатай А. А. Пашкова ба бусад колхозой хартаабха хуряалга дээрэ хүдэлмэрилжэ байна.

А. Истоминой фото.

Гүрэндэ—тарья

Сэлэнгын аймагай колхозууд уялгата ёһоор тарья тушааха түсэбөө дүүргэбэ

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ хабаадалсаха зуураа, Сэлэнгын аймагай колхозууд гүрэндэ уялгата ёһоор тарья тушааха түсэбөө 100,4 процент дүүргэбэ. Тэрэ тоодо шэниисэ тушааха түсэб 157 процент дүүргэгдэө.

Мүнөө аймагай колхозууд МТС-эй хүдэлмэриин түлөө тарья тушаажа, мүн гүрэндэ тарья худалдажа заха...

Эмхитэй ажалай аша үрэ

КЯХТА. (Телефоноор абтаба). Кяхтын МТС-эй харьяата «Красное знамя» колхоз аймаг доторoo тарья хуряалгаар түрүү зэргэдэ ябана. Колхозой тарьянай полинууд дээрэ Кяхтын МТС-эй гурбан комбайн хуряалгын эхилхэһээ хойшо бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Илангаяа тэдэ комбайнуудай хоёрынь (комбайнернуудынь Рыжков, Баннов) үдэр һүнигүй хүдэлмэрилжэ, халаанайнгаа даалгабарине хододоо үлүүлэн дүүргэдэг байна. Тэрээнэй ашаар 600 гектар ороohото культуранууд хуряагдажа дүүрээ. Мүнөө һүүлшын 70 гектар овёсой ургаса хуряагдажа байна. Мүн колхозой ток дээрэ тарья хатаалгын, сэбэрлэлгын хүдэлмэринүүд зүбөөр эмхидхэгдэһэн байжа, комбайнһаа ороһон тарьян удаан хэбтэнгүй, «Заготзерногой» пунктнуудта саг дары абаашагдадаг байгаа.

Иигэжэ «Красное знамя» колхоз сентябриин 15-най мэдээнэй ёһоор 1010 центнер эрхим шанартай тарья гүрэндөө тушаажа, тарья тушааха уялгаяа болзорһоонь урид дүүргээ. Мүнөө тус колхозойхид гүрэндэ түсэбһөө гадуур тарья тушаажа байна.

Мүн эндэхи Калининай, Маленковой нэрэмжэтэ колхозууд гүрэндэ уялгата ёһоор тарья тушааха түсэбөө дүүргэхэ дүтэлөө.

А. Нагаслаев.

— □ —

МТС соогоо түрүүлбэ

Нэмжымэ тарьянай үргэн полинууд дээрэ хэдэн комбайнуудай тооһо татуулан, урилдааһан мэтэ түргэнөөр ябахань харагдана. Тэдэнэй тоодо үнинэй комбайнер Егор Махлуевич Махлуевай (Чесаны МТС) комбайн ябалсана. Мүнөө Хэжэнгын аймагай комбайнернууд партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Нүхэр Махлуевай агрегат үдэр бүхэндэ 14—16 гектар хуряажа, мүрысөөнэй түрүүшүүлэй зэргэдэ ороной. Егор Махлуевич үглөө бүри агрегадаа шалгажа, техническэ харууһалга һайнаар хэдэг, ажалаа зүбөөр эмхидхэдэг тулалаа иимэ үндэр амжалта туйлана. Тэрэ богонихон хугасаа соо 500 гектар тарья хуряаха гэһэн зорилго урдаа табинхай.

А. Михайлов.

Болошогүйгөөр удаарна

Тарья хуряалгын хүдэлмэри эхилһээр һара шахуу боложо байбашье, Зэдын аймагай колхозуудта болон Боргойн совхоздо энэ шухала кампани болошогүйгөөр нобшоржо байна. Тиимэһээ аймагай колхозууд тарья хуряалгын хүдэлмэрие хахадлаашьедүй.

Гэгээтын сомоной Сталинай, Молотовой нэрэмжэтэ, Боргойн сомоной Сталинай, Кагановичын нэрэмжэтэ колхозуудта, мүн Боргойн совхоздо тарья хуряалга ба гүрэндэ тушаалга илангаяа муугаар ябуулагдажа байна. Эдэ колхозуудай тарьялангай талмайн 30 гаран процентнь хуряагдаагүй, тарьяниинь айража, адхаржа байна.

Гүрэндэ тарья тушааха хүдэлмэри бүришье эмхигүйгөөр ябуулагдана. Сентябриин 17-ной мэдээгээр гүрэндэ тарья тушааха түсэб аймаг дотор оройдоо 20 процент шахуу дүүргэгдэнхэй. Боргойн сомоной Сталинай, Кагановичын нэрэмжэтэ колхозууд гүрэндэ тарья тушааха хүдэлмэрие ехээр унжагайруулна. Эдэ колхозууд тарья тушааха түсэбөө оройдоо 10—15 процент, тиихэдэ Боргойн совхоз 13 процент дүүргээд байна. Тарья хуряалгын хүдэлмэринүүдэй иимэ болошогүйгөөр унжагайржа байһанай шалтагааниинь юуб гэхэдэ, колхозуудта хүдэлмэрилжэ байһан комбайнова агрегадууд дүүрэн хүсөөрөө ашаглагданагүй, тэндэ ажалай бүтээсэ тон бага, Кировэй, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозуудта ажалладаг комбайнууд ходо эбдэржэ, миин байха ушартай болоно. Эдэ комбайнова агрегадууд хүнүүдээр дүүрэн хангагдаагүй, сохигдоһон тарьянай зөөлгэ муугаар эмхидхэгдэнхэй байна.

Колхозуудтахи тарья хатаалгын агрегадуудай муугаар хүдэлмэрилһэнһөө боложо, тарья тушаалга унжагайрна. Ток дээгүүр ороohо тарья сэбэрлэлгэ олон газарта муугаар эмхидхэгдэнхэй. Илангаяа Боргойн совхоздохи тарья хатаалгын агрегат муугаар хүдэлнэ. Тиимэ дээрэһээ эндэ хэдэн зуугаад центнер тарьян сэбэрлэгдэнгүй хэбтэжэ байна. Жэшээнь, совхозой 3-дахи фермэ дээрэ адхагдаһан ехэхэн хэмжээнэй ороohо тарьян үни удаан саг соо сэбэрлэгдээгүй хэбтэжэ, тэрэнэй 100 гаран центнерынь халажа, шанараа гээһэн байна.

Тарья хуряалгын ба тарья сэбэрлэлгын хүдэлмэрине богонихон болзор соо һайн шанартайгаар дүүргэхэ бүхы арга боломжонууд бии байгаа. Эндэхи МТС-үүд болон колхозуудта гүрэнһөө хүсэтэ техникэ олоор үгтэһэн байха юм. Мүн хүдэлмэришэдэйшье хүсэн ехэ байгаа. Улан-Удэһээ ба Петропавловкаһаа хэдэн зуугаад хүдэлмэришэд, дээдэ болон дунда һургуулинуудай һурагшад олооро ерэһэн юм. Мүн хэдэн автомашинанууд эльгээгдэһэн байна. Эдэ бүхы хүсэнүүд болон арга боломжонуудые дүүрэн, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхын тула тэдэнэй ажалые зүбөөр эмхидхэхэ шухала байгаа. Теэд эндэхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болон партийна организацинууд эдэ бүхы арга боломжонуудые зүбөөр хэрэглэжэ шаданагүй.

Партийна организацинууд полевой хүдэлмэриин үедэ колхознигууд болон механизаторнуудай дунда ниитэ-политическэ ба ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулнагүй. Жэшээнь, Молотовой нэрэмжэтэ колхозой партийна организаци, тэрэнэй секретарь нүхэр Т. Шишмарев колхозниигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри оройдоо ябуулнагүй гэхэдэ болохо. Нүхэр Шишмарев колхоздо тарья хуряалгын ба тушаалгын хүдэлмэриин ехээр унжагайржа байхада, энэ асуудалые коммунистнуудтай зүбшэн хэлсээгүй, дутуу дундануудаа саг соонь элирүүлжэ усадхахын тула хэмжээ абаагүй байна.

Мүнөө тарья хуряаха ба тушааха хүдэлмэринүүдые эрид түргэдхэхэтэеэ хамта колхозууд хартаабха болон зелёнко хуряалгые шамдуулха зэргэтэй.

И. Яхно.

Республикын аймагуудта ургаса хуряалгын ба намарай тарья тарилгын ябаса тухай 1955 оной сентябриин 15-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Ороohото культурануудые хуряалга	Кукуруза хуряалга	Намарай тарья тарилга
Кударын	68,3	100,0	32,5
Иволгын	67,6	95,7	—
Заиграйн	66,7	99,4	18,0
Тарбагатайн	65,4	99,2	—
Бичурын	62,8	98,5	—
Прибайкальска	62,4	100,0	77,9
Сэлэнгын	61,7	94,8	58,0
Кабанскын	55,5	100,0	81,5
Баргажанай	54,8	94,8	66,6
Мухаршэбэрэй	53,9	99,6	36,9
Кяхтын	52,2	66,7	—
Курумканай	48,7	98,8	—
Байкало-Кударын	48,5	100,0	—
Закаменай	46,1	52,4	83,6
Түнхэнэй	39,2	99,6	35,2
Яруунын	33,5	34,0	80,4
Ториин	31,0	99,9	9,3
Зэдын	30,3	100,0	5,5
Хориин	20,7	100,0	—
Хэжэнгын	14,1	100,0	62,0
Баунтын	13,6	—	67,0

Республикын аймагуудта үбһэ хуряалгын, тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай 1955 оной сентябриин 15-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Үбһэ сабшалга	Сабшагдаһан үбһэ сомолго	Солоомо һурилэлгэ
Б-Кударын	115,2	99,7	15,4
Кударын	111,2	93,8	8,1
Прибайкальска	110,1	98,5	51,0
Кабанскын	109,5	98,8	47,7
Закаменай	106,7	98,1	14,7
Ториин	102,5	88,2	—
Иволгын	96,3	95,4	26,3
Сэлэнгын	96,1	95,4	—
Түнхэнэй	90,5	99,3	20,5
Кяхтын	89,8	92,9	2,2
Тарбагатайн	86,5	98,7	15,5
Хэжэнгын	83,8	78,8	—
Курумканай	79,4	93,2	40,0
Заиграйн	79,1	94,7	8,2
Хориин	77,9	84,6	—
Яруунын	77,4	85,1	1,1
Бичурын	75,4	98,1	5,1
Баргажанай	71,6	97,1	15,5
Зэдын	67,2	87,7	15,4
Мухаршэбэрэй	64,2	97,6	7,3
Баунтын	41,1	93,5	—

„Туапсе“ гэжэ советскэ танкер бариһан асуудал тушаа

ТАСС-эй мэдээсэл

Хитадай Арадай Республикада керосин абаашажа ябаһан «Туапсе» гэжэ советскэ танкер Тайвань аралһаа урдуур США-гэй далайн сэрэгэй хүсэнүүдэй хиналта доро байдаг уһан дээрэ тамаража ябатараа сэрэгэй корабльнуудаар 1954 оной июниин 23-да гэнтэ баригдажа, Гаосюн гэжэ Тайванска портдо зэбсэгэй хүсөөр абаашагдаһан байгаа гэжэ хэблэлдэ урда тээнь мэдээсэгдээ һэн. «Туапсе» танкерай экипажай гэшүүд Тайвань арал дээрэхи концентрационно лагерьта хаагдаад, тэндэ хашагдадаг, зобоогдодог ба доромжологдодог байгаа. Гоминдановецууд советскэ морягуудые тамалан зобоожо ба занан айлгажа, Эхэ оронoo бусахаһаа арсахыень баадхаха гэжэ оролдодог байгаа.

Советскэ морягуудые сүлөөлүүлхын тулада Советскэ правительство зохихо хэмжээнүүдые абаһан байна.

«Туапсе» танкерые ба тэрэнэй командые сүлөөлхэ хэмжээнүүдые абаха эрилтэтэйгээр США-гэй правительствода 1955 оной июлиин 24-һөө эхилэн Советскэ правительство нэгэтэ бэшэ хандаһан байгаа. СССР-эй ба США-гэй хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай уулзалгануудай үедэ «Туапсе» танкерые болон тэрэнэй командые сүлөөлхэ тухай асуудал мүн лэ табигдадаг байһан юм.

«Туапсе» танкерай экипажай аюулгүй байдалые хангаха ба тэдэниие сүлөөлхэ хэрэгтэ туһаламжа үзүүлхэ гуйлтатайгаар Улаан Хэрээһэнэй Шведскэ Обществодо 1954 оной августын 24-дэ СССР-эй Улаан Хэрээһэнэй ба Улаан Хахад Һарын Обществонуудай Союзай Гүйсэдком телеграмма эльгээһэн байгаа. Советскэ морягуудтай шведскэ обществын түлөөлэгшын уулзахые чанкайшистнууд зүбшөөгөөгүй байһан юм.

«Туапсе» гэжэ советскэ танкерай экипажай хуби заяан тухай оролдолгые бэедээ даажа абаха, мүн танкерые экипажтайнь хамта сүлөөлүүлжэ, Эхэ орондонь түргэнөөр бусааха хэрэгтэ туһаламжа үзүүлхэ гуйлтатайгаар Французска правительстводо 1954 оной сентябриин 23-да Советскэ правительство хандаһан байгаа. Французска правительствын даалгабаряар Францаһаа Тайбэйдэ байдаг түлөөлэгшэ чанкайшистнуудта зохихо зууршалга хэһэн ба советскэ морягуудтай уулзаһан байна. Тэрээгээр дамжуулан Советскэ правительствын эльгээһэн мүнгэн, эдеэ хоолой зүйлнүүд, газетэнүүд болон журналнууд советскэ морягуудта үгтэһэн байгаа. 1955 оной июльдэ «Туапсе» танкерай экипажай 29 гэшүүн сүлөөлэгдөө һэн. Советскэ правительствын гуйлтаар французска засагаархид хадаа Тайваньһаа Гонконго хүртэр-
хи замдаа «Туапсе» т...
пажай гэшүүдэй аюулгүй...
хангаха хэмжээнүүдые а...
на. Советскэ морягуудые...
Кантондо байдаг консу...
лөөлэгшэд Гонконгдо уг...
се» танкерай экипажай ...
шүүдынь мүнөө хүрэт...
арал дээрэ хүсөөр бари...
һаар. Энээнтэй дашр...
СССР-һээ Вашингтондо ...
сольство США-гэй Госде...
да 1955 оной августын 8-...
гын бэшэг дамжуулан үг...
соонь иигэжэ мэдүүлэгдэ...
правительство хадаа «Ту...
керай экипажай 20 гэшүү...
танкерай баригдаһаар л...
дээрэһээ һанаагаа зобоно...
советскэ морягуудые ба та...
лөөлхын тулада США-г...
тельство шухала хэмжээнү...
ха бээ гэжэ хүлеэнэ. Тай...
баригдажа байһан «Туапс...
пажай гэшүүдые ба танке...
лэлгэдэ шэглүүлэгдэһэн о...
үргэлжэлүүлхэ гуйлтат...
ветскэ правительство Фра...
вительстводa мүн лэ хан...
на.

Тайвань дээрэ баригда...
советскэ морягууд бултад...
лэгдэхэ, «Туапсе» танкер...
Хара далайн флодой сост...
рюулэн бусаагдаха ёһотой...
ветскэ хүнүүд хүлеэнэ.

„ПРАВДЫН“ РЕДАКЦИДА

Манай Советскэ правительствын оролдолгоор Тайвань арал дээрэхи пленһээ сүлөөлэгдэһэн бидэнэр, советскэ морягууд, пленд бэйха үедөө бидэндэ тохёолдуулагдаһан һүртэ муухай гасалан зоболонһоо зайсажа хэдэн недели соо амараад байхадаа, «Туапсе» танкерай хайшан гээд баригдаһан тухай, тэрэшэлэн Тайвань арал дээрэ чанкайшистска засагаархидай бидэндэ ямараар хандаһан тухай советскэ хүнүүдтэ мүнөө хөөрэжэ үгэхэ бидэнэй уялга гэжэ тоолонобди.

Констанциһаа юрын ашаа шэрээд Хитадай Арадай Республикада абаашажа ябаһан «Туапсе» гэжэ манай танкерые 1954 оной июниин 23-да Тайвань аралһаа уратшаа 125 милиин газарта далай дээрэ тамаража ябахадамнай сэрэгэй хоёр корабль: американска түхэлэй эсминец № 12, корвет № 21 угтаһан байгаа. Эсминец хадаа судныя нэрые, аяншалгынгаа замые ба ямар нацада хамаатай байһанаа мэдээсэхэ эрилтэ хээ. Эдэ бүхы асуудалнуудтань капитанай харюу үгэһэнэй һүүлээр буудахабди гэжэ заналта хэжэ, ябадалаа дары удааруулхые бидэндэ захирһан байна.

Иимэрхүү ябуулга ба амгалан үедэ буу зэбсэгээр заналта хэлгэ уласхоорондын эрхын ёһо гуримые бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал гэжэ бидэнэр бултадаа ойлгожо байгаабди. Далай дээрэ ябаһан худалдаа наймаанай суднада эсэргүүгээр хэгдэһэн иимэ хүсэрхэлгэдэ танкерай капитан эрид шууд буруушаалга мэдүүлһэн байгаа.

Тэрээндэнь харюу болгон чанкайшистнууд сэрэгэйнгээ корабльнуудай нэгэн дээрэһээ советскэ танкер руу удаа дараалуулан хэдэн дахин буудаа. Энэ үедэ сэрэгэй хоёрдохи кораблинь «Туапсейн» зүүн талаһаа дүтэлэн ерээд, танкер руу буугаа шагаан шэглүүлээд байгаа. Жэжэ калиберна пушкануудаар үшөө хэдэн дахин удаа дараалуулан танкер руу тэдэнэр буудаа. Капитаниие эсминец дээрэ ерэхыень сэрэгэй кораблиинхид эрилтэ хэһэн байна. Тиихэдээ энэ захиралтые дүүргээгүй һаатнай танкерые гэмтээн шэнгээхэбди гэжэ занаһан байгаа.

Зэбсэгтэ хүсэндэ мэдэгдэхэ баатай болоһон дээрэһээ капитан танкерайнгаа ябадалые удааруулаад, хэлсээ хэхын тулада өөрынгөө туһалагшанарай нэгые эсминецдэ эльгээһэн байгаа. Чанкайшистнууд хадаа капитанай туһалагшые барижа абаад, хүлиһэнэйнгээ һүүлээр тэрэниие дайража доромжолжо эхилһэн байна. Удаань советскэ танкерай борт дээрэ тэдэнэр зэбсэглэгдэһэн 45 хүниие гаргаа. Тэдэнь бидэн тээшэ жада ба автомадуудые шэглүүлэн, гранадуудаар занаһан байна. Уданшьегүй танкерай нүгөө талаһаань үшөө 40 хүн борто дээрэнь гаража ерээ. Танкерай командые буу зэбсэгээр сохижо нюдаржа байгаад, судныя улаан булан руу тэдэнэр туужа оруулаа. Танкерай ябаһан район дээгүүр 5—6 самолёдууд ниидээ. Чанкайшистска дээрэмшэд танкерые хүсэдөөр эзэлһэнэйнгээ һүүлээр, тэрэниие Гаосюн гэжэ Тайванска портдо абаашаһан байна. Эндэ танкерай ашааниинь буулгагдаһан, хүсөөр бариһандань эсэргүүсэлгын тэмдэг болгон үлэсхэлэн ябадал соносхоһон командань зэбсэгэй хүсөөр эрье дээрэ буулгагдажа, ондо ондоо болгожо һалгаагдаад, концлагерьнуудта хаагдаһан байгаа.

Советскэ худалдаа наймаанай флодой баригдаһан морягууд шэнгээр бэшэ, харин пленнэ хүнүүд шэнгээр бидэндэ хандадаг байгаа. Бидэниие ородой лётчигууд гээшэ, тэдэнэр Тайвань аралые бомбодохо гэжэ ерэһэн аад, «дайнай ябуулгын» үедэ чанкайшистнуудаар самолёдуудынь буудуулан унажа, тэдэнэр баригдаа гэһэн хэбэртэйгээр нютагай хүн зондо чанкайшистнуудай соносхоһониинь хожомынь бидэндэ мэдээжэ болоһон байгаа.

Тайвань дээрэ манай байлгын түрүүшын үдэрнүүдтэ бидэндэ һүртэй муухайгаар хандадаг, зорёолдог, наадалдаг, хооһоор байлгадаг байгаа. Тамалан зобоохо ба доромжолхо, мэхэ гохо хэрэглэхэ ба хардаха гэхэ зэргын аргануудые хэрэглэн чанкайшистнууд советскэ хүнүүдэй дура зоригые нугалха гэжэ оролдоһон байгаа. Тэдэнэр хадаа өөрынгөө Эхэ орондо бидэнэй урбахые баадхаха гэжэ али болохоор оролдодог байгаа. Экипажай хэдэ хэдэн гэшүүд: капитан, тэрэнэй туһалагша ба бусад удаан саг соо ганса гансаараа хаалтада һуугаа. Экипажай бусад гэшүүд хэдэ хэдэн бүлэг болгогдоод хаагдаһан байха юм. Бидэниие олон ушарта ганса гансаарнай мүшхэдэг байгаа. Бидэнэй туд бүриһөө элдэб янзын анкедүүдтэ харюусахые, «сүлөөдэ гаралгые шэлэлгэ» гэдэг тухай мэдүүлгэнүүдтэ гар табихые эридэг байгаа. Ондоогоор хэлэхэдэ, Эхэ орондоо бусахаһаа арсаад, Тайвань дээрэ үлэхые гү, али США орохые эридэг байгаа. Тиихэдээ мүнгэ, гоё һайн дача, автомашина, архи болон эхэнэрнүүдые үгэхэбди гэжэ найдуулдаг байгаа. Мүрдэлгэ хэхэдээ экипажай гэшүүн бүхэндэ иигэжэ мэдүүлдэг байгаа. Гэбэл, ши Тайвань дээрэ гансаараа үлөөш, экипажайтнай бусад гэшүүд бултадаа «сүлөөдэ гаралгые шэлэжэ» Америкэ ороо, «Туапсейн» капитан американкые һамга абаад байна.

Советскэ хүнүүдые иимэ бузаһай муухайгаар хардаһан, гүрдэһэн ябадалые мэхэ гохо гэжэ бидэнэр сохом мэдэдэг байгаабди. Тиин иимэ жэгшүүритэй муухай дурадхалнуудыень ехээр зэбүүрхэжэ байһанаа элишэлэн мэдүүлдэг байгаабди. Манай буруушаалгада харюу болгон чанкайшистнууд бидэниие элдэбээр тамалан зобоодог ба доромжолдог байгаа. Жэшээлхэдэ, экипажай хоёр гэшүүдые шараа нюсэгээр город соогуур иишэ тиишэнь шэрээ, манай нүхэдэй нэгые шараа нюсэгээр 72 хоногто барижа байгаа, экипажай гэшүүн Вороновые электрическэ тогоор сохиулжа тулаяаһан байна.

Чаншайшистска зэрлигүүдэй бидэндэ хүсэрхэлгэ ба доромжолго хэһэн бүхы ушар тухай һанаандаашье оруулхада бидэндэ хэсүү бэрхэ байна. «Сүлөөдэ гаралгые шэлэхые» ба «политическэ хэрэгээр байралуулхые» гуйхыемнай бидэндэ баадхахые оролдоходоо тэдэнэй хэрэглэдэг аргануудай тухай нилээн удаан саг соо хөөрэжэ болохо байна. Эдэ бүхы тамалалга зобоолгын хойшолонтууд элеэр харагдаа. СССР-һээ гарахынгаа урда тээ танкерай экипажай бүхы гэшүүд медицинскэ шалгалта гараһан байгаа. Тиихэдээ бүхы гэшүүд бултадаа тон элүүр энхэ бэетэй байһан юм. Бидэнэй дунда үбшэн гү,
али үлбэр бэетэй нэгэшь...
гаагүй һэн. Харин бидэн...
үлбэр муу бэетэй болоод
ерээбди.

Чанкайшистска тагнуул...
нууд хадаа элдэб мэхэш...
дые хэрэглэн, Советскэ С...
надые орхёо гэһэн һанал ...
дэндэ түрүүлхые ехээр ...
байгаа. Гэбэшье, советскэ ...
тухай манай һанал бодо...
дура зоригые хододоо дэм...
даг һэн. Советскэ правит...
дэниие иимэ байдалда о...
энэ хаалтаһаа бидэниие сү...
зам олохол байха гэжэ би...
гэдэг байгаабди. Франции...
дээр Тайвань дээрэ байд...
жэтын манай хаалтада б...
зарта ороходонь этигэл н...
мнай бүришье бухэжэ...
Советскэ правительство ...
най хуби заяан тухай ор...
бэедээ даажа абаха ба би...
лөөлэлгэдэ туһалха гуйл...
Францийн правительствод...
һан байгаа гэжэ бидэнэр ...
мэдэжэ абаһан байнабди. ...
правительство бидэниие ...
эдеэ хоолой зүйлөөр, совет...
ратуураар хангаһан байна.

Бидэнэр өөрынгөө Эхэ ор...
зар дээрэ ерээд, советскэ ху...
гээ ехэ бүлэ соо дахин орос...
найнгаа түлөө манай түрэ...
скэ правительствода халуун...
лан хүргэнэбди. Манай сү...
дэ туһа хүргэһэн французс...
гаархидай түлөөлэгшэдтэ, ...
лэн Улаан Хэрээһэнэй Шве...
ществодо, бидэндэ ба бу...
нуудһаа Тайвань дээрэ ...
ороһон морягуудые зорёол...
жоллог ябадалда эсэргүүс...
оронуудай олониитэдэ бид...
лэ баясхалан хүргэнэмди.

Түрэл столица, түрэл газ...
ба манай түрэл город Одес...
халуунаар бидэниие угтаһ...
дэнэр сэдьхэл зүрхөө хүдэ...

Эхэ орондоо бусаад байн...
най 20 нүхэдэй Тайвань ...
сөөр баригдаһан зангарааа...
бидэнэр мартажа шадахагү...
бди. Чанкайшистнууд хал...
байралуулхые тэдэнэр гуйг...
хэбэртэйгээр худал хуурма...
бараад, тэдэниие табингү...
Манай бүлэгые тэндэһээ я...
гаа урда тээ командын б...
шүүдтэй уулзаха арга боло...
дэмнайшье олгоогүй. Тайва...
мүнөө хүрэтэр баригдажа ...
советскэ морягууд бултада...
гөө Эхэ орондо бусахые хүс...
һан үнэн зүб ушарые элир...
чанкайшистнууд айһан бай...

Тайвань дээрэ баригдажа...
советскэ бүхы морягууд сү...
хэ ёһотой. Манай «Туапсе» ...
советскэ худалдаа наймаа...
дой зэргэдэ мүн лэ тэх...
бусаагдаха зэргэтэй.

Советскэ Союзда бусаж...
«Туапсе» танкерай экипаж...
гэшүүдэй даалгабаряар:

«Туапсе» танкерай капи...
В. КАЛ...
Капитанай нэгэдэхи туһ...
Д. КУЗН...
Ахалагша механик А. БЕС...
Электромеханик М. ЗАКУ...
Моторист Н. В...
Матрос И. ПА...
Буфетчица О. П...
Радист М. БОЛ...



...ограйн аймагай Ильхиин сельсоведэй Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй түүхэтэ ...тогтоолые хүтэлбэри болгон абажа, артельнэ ажахыгаа саашадань хүгжөөхэ хэмжээ-ябуулгануудые зохёоһон байгаа. Тэрээнээ болзорһоонь урид, гурбан жэл соо дүүргэхэ гэжэ тэдэнэр шиидэнхэй. Мүнөө тэрэ хэмжээ-ябуулгануудаа ильхиинхидэй хэр зэргээр дүүргэжэ байһые энэ хуудаһан дээрэ харуулхамнай

☆ ☆

Ильхиин намар

...поезд Илька станцида ...11 час үлүүтэйдэ хүрэжэ ...газаа харанхы, огторгойдо ...од зай забһаргүйгөөр ира... ...ана. Вагонһоо буумсаараа ...гэрэлээр толорһон Ильхи ...үйлсөөр хойшоо шэглэн ...бди. Тосхоной захада га... ...адоггтой газараар нэгэ хэды ...Ильхи горхоной эрьедэ хүрэ... ...бди. Эндэ амитанай абяа ...дулданагүй, харин лэ гүй... ...уһатай Ильхи горхон ар... ...рьгилан урдана.

...һоо алад саагуур, тэрэ хой... ...хагша хадануудай наагуур ...олон лампочканууд холо ...убарин толорно. Тэрэ зүү... ...бүлэг лампочкануудынь ...механизаторнуудай һургуу... ...ууд хэбэртэй. Тэрээнһээ ...аа тухайлхада нэгэ кило... ...эрта бага таһалдад гээд, ...нууд баһа дахин толорон ...Энэмнай одоол Карл Марк... ...нэжэтэ колхозой центрын ...байба.

...э абаһаар хараха янзада ...г нилээд ондоо болоһон хэ... ...рбаад жэлэй саада тээ энэ ...центр ингэжэ город шэн... ...э госор толорон харагда... ...аэй. Харин мүнөө бухыдөө ...кацилагдажа байһан кол... ...нэгэн болошонхой үзэгдэ...

...р колхозой центр хүрэжэ, ...ь ябахадамнай тугаарай ...һоо толорон харагдааша ...лампочканууд мүнөө бүри толгой дээгүүрнай яларан, хүдөө тосхоной шэнэ үйлсэ, шэнэ гэрнүүдые һүниин харанхы сооһоо наашань гарган гэрэлтүүлнэ. Үндэр сагаан столбнуудта үлгөөтэй лампочканууд ямар нэгэн юрэ бусын шүрэ һубһан шэнгеэр бэлсылдэн дуһалтана. Колхозой клуб дээрэхи хүсэтэ репродукторһаа дуунай аялга зэдэлнэ.

Ильхиин элдин хонгор талада һуурижаһан энэ томодхогдоһон колхозтой даб дээрэ нигэжэ танилсабабди...

Үглөөдэрынь болобо. Намарай шаргал улаан наран огторгойн зүүн хаяаһаа маһайн бултайжа, Ильхиин үргэн тала дайдаар алтан гэрэлээ дэлгээбэ. Эртэ намарай үе боложо, хойгуурхи хадын хормойгоор тариан далай сайража харагдана, Ильхи горхон тээһээ хүйтөөр амилна.

Хэршье эртэ үглөөгүүр байбашье һаань, эндэхи колхозникууд хүдэлмэриингөө юрын нэгэ·үдэрые үни хада эхилэнхэй. Ильхи шадарай бэлшээринүүд дээрэ үхэр мал бэлшэжэ ябана, үргэлжэ нэмжыһэн таряалан соо талын корабльнууд тамарна, централька электрифицированнэ ток дээрэ сүлөөгүй ажал бусална... Эндэхи колхозникууд КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй түүхэтэ тогтоолые дүүргэлтэ болгон, артельнэ нийтынгээ ажахые саашадань (1955—1960 онуудта) хүгжөөн дэбжээхэ хэмжээ-ябуулгануудые зохёогоод, үйлэдбэриингөө бүхы һалбари дээрэ эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

...ектрификаци ба механизаци

...ажахые хүгжөөхэ тушаа ...равительствын түүхэтэ тог... ...ээр зоригжоһон Ильхиин ...ууд түбхын түрүүн ажал ...үдэлмэринүүдые механиза... ...электрификацилгада анха... ...ээр хандуулһан байна. Энэ ...р колхозой центр худар ...станциһаа үндэр вольттой ...лини татагдаба. «Забай... ...комбинадай централька за... ...ын мастерскойһоо гараһан ...ехэтэ ток айл бүхэндэ элек... ...лампочкануудые яларуулба, ...литкэнүүд ба электроутю... ...алааба, радиоприёмнигуу... ...нүүлбэ. Айл бүхэн түхэ... ...дэ соо гэртээ электрын гал... ...аг болобо. Электрын гал ...шаа, колхозой централька ...р орожо яларба, тэндэ бай... ...а сэбэрлэлгын бага ехэ ма... ...н, зернопультнууд хүдэлгэг... ...ИСХОМ сушилка гэрэлтүү... ...Тогой хажууда байһан ...ухэреэн сүүдхэ соо талха ...робо. Колхозникууд ажал... ...ээ орооһо абан сасуу ябууд ...олгоод, гэртээ абаашадаг ...Электрын гал үшөө саашаа ...столярна мастерской болон ...а оруулагдажа, станогуу... ...улба, түмэршэ дарханай ...үдэлгэжэ, ажалынь хүн... ...үтэбэ, улаан хяһынь галые ...ахин хүсэтэйгөөр үлеэбэ. ...н гал малай хорой хото соогуур яларaад, шэнээр баригдажа байһан малажалай городок тээшэ утаһа дамжан зурыба.

Ильхи станциһаа ерэһэн энэ хүсэ ехэтэ тогһоо гадна, таряанажалай нэгэдэхи бригадада (колхозой центртэ) үшөө локомобиль тодхогдонхой, пилорама хүдэлгэжэ байдаг. Энэ пилорама хюрөөдэгдэһэн модоор колхозой бүхы барилгануудые хангадаг байна.

Тиихэдэ гурбадахи комплексно бригада Горхондохи № 16 модо бэлэдхэлэй участогһаа абтаһан электрын хүсөөр мүн лэ ажалаа бүтээжэ, гэрнүүд соогоо гэрэлтүүлжэ байдаг юм. Хоёрдохи комплексно бригада мүнөө жэлһээ Ново-Ильхидэ байдаг Хандагатайн леспромхозһоо электрын хүсэ абажа эхилхэнь.

Тиигээд байхадань, колхозой гурбан бригаданууд гурбуулаа бүрин электрификацилагдажа, ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдээ бүхыдэнь механизацилха байна. Тиигээд байхадань, энэ колхозые одоошье бүхыдөө электрификацилагдаһан колхоз гэжэ нэрлэхэдэ болохо.

—Урдань шубуун дэнгэй гү, али харшиинай лампын галаар яажа юумэ оёдог гээшэ һэнбибди. Мүнөө ямаршье жэгтэй һаруул, ямаршье амар болошоо гээшэбибди, — тэжэ эндэхи хүгшэдэй үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэхэдэнь ямар һүрхэй зохид, зүрхэ хүдэлгэмөөр һайхан байдаг бэ!

Капитальна барилга

...эндэ гансахан лэ үйлсэтэй ...осхон байдаг һэн. Харин мү... ...аа һаатнай эндэ шэнэ шэнэ ...баригдаһан, шэнэ үйлсэ бии ...байха. Колхозой центр ...ри ута болонхой, олон гэр... ...э аржына.

...нигууд хэмжээ-ябуулгануу... ...лхадаа 1955—1960 онуудта ...э барилга хэхээр хараал... ...аа. Тэрэ тоодо, племенной ...байха малажалай городок ...хоёр байра, тугалай байра, ...кухни, дүрбэн набтар баш... ...ехэ траншей), мүн хонидой ...байранууд, таряанай, тэ... ...хранилищи, байрын гэр... ...уб, банинууд, фермэнүүдтэ ...лангууд баригдахаар ха... ...һан байна. Ехэнхи барил... ...5 ба 1956 онуудта хэгдэхэ ...һа.

...жэлдэ малажалай городок ...эй нэгэ байра (дотороо бетон сохиһон шалатай), тугалай байра ашаглалгада оруулагдаха юм. Дүрбэн набтар башнинь үни хада бэлэн болгогдоод, зариман соонь силос дарагдаа. Мүн шулуун хашааһатай, 250 тоннын багтаамжатай траншей бүтээгдэнхэй. Малажалай энэ городок электрын хүсөөр бүрин механизацилагдаха юм. Үнеэд электрын аппарадаар һаагдаха, кормозапарнигууд, дүүжэн харгынууд тодхогдохо, мал автоматическаар уһалагдаха байна. Кормозапарнигууд ба автоуһалууриин түхеэрэлгэнүүд үни бэлэдхэгдэнхэй, хэрэглэгдэхэ сагаа хүлеэжэ байна. Эндэ ашаг шэмэ ехэтэй симментальска үүлтэрэй племенной үнеэд байлгагдажа, колхоздоо олзо доход нилээд ехээр үгэхэ юм. Энэ городогой траншейнүүд ба набтар башнинууд соо 1000 тонно силос жэл бүри дарагдаха байна.

Хоёрдохи ба гурбадахи комплексно бригаднуудта хонидой, үнеэдэй байранууды, мүн бусадшье гэр байрануудые барихын тула модон бэлэдхэгдээ.

Иигэжэ колхозникууд хэмжээ-ябуулгануудаа бодотоор бэелүүлэн, колхозно тосхоноо улам бүри болбосон түхэлтэй, капитальна һайн барилгануудтай болгожо байна.

☆ ☆

Малажал

Колхозой нийтын ажахыда малажал гол шухала һуури эзэлнэ. Ехэнхи олзо доходоо колхоз малажалһаа абадаг байна. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ бүхы дээрээ 871540 түхэригэй олзо доход абаһан һаа, тэрэнэй 724415 түхэригынь малажалһаа ороһон байха юм. Тиимэһээ эндэхи колхозникууд 1960 ондо бүхы дээрээ олзо доходоо 3 миллион шахуу түхэригтэ хүргэхэ, 1955 ондо 1 миллион 300 мянган түхэригэй олзо доход абаха гэжэ хараалһан байна. Энэ зорилгоор малай тоо толгойе нилээд олошоруулха, үүлтэрыень һайжаруулха, ашаг шэмэ үгэлгыень дээшэлүүлхэ зорилго табигдаһан байха юм.

Энэ шухалын шухала зорилгонууд хэр зэргэ дүүргэгдэжэ эхилээб?

— Мүнөө жэлдэ манай колхоз хэмжээ-ябуулганууд соо хараалһан олзо доходоо малажалһаа лаб абажа шадаха даа,—гэжэ колхозой түрүүлэгшын орлогшо, партийна организациин секретарь Дугаржап Ринчинович Жалсараев найдамтайгаар хэлэнэ. Теэд үнэхөөрөөшье Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз байгша ондо малажалһаа олзо доход оруулха түсэбөө дүүргэхэ яһала аргатай болоод байна. Мүнөө жэлдэ колхоз гүрэндэ һү тушааха түсэбөө болзорһоонь урид, үшөө августын 1-дэ дүүргээд, мүнөө түсэбһөө гадуур худалдажа байна. Мүн нооһо тушааха түсэб 150 процент дүүргэгдэһэн байгаа гэхэ гү, али түсэбһөө үлүү гараһан нилээд ехэ нооһон гүрэндэ худалдагдаһан байна. Тиихэдэ гүрэндэ мяха тушааха түсэб квартал кварталаараа дүүргэгдэнэ. Гүрэндэ имагтал дунда ба дундаһаа дээшэ шадалтай мал тушаахын зорилгоор колхозой фермэнүүд мал бэлшээн тарғалуулгын гүүртэнүүдые эмхидхэнхэй.

Үнгэрэгшэ жэлдэ тус колхоз адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые бүхы түрэлэй малаар дүүргэһэн байгаа. Байгша ондо мүн лэ түсэбөө дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна. Малай ашаг шэмэ үгэлгэ ехэ болоо. Жэшээлхэдэ, һүн нёдондонойхидо орходоо 50 процент ехээр һаагдана. 1955 ондо фуражна үнеэн бүриһөө 850 литр һү һааха гэжэ хэмжээ-ябуулганууд соо хараалагдаһан байгаа. Өөһэдынгөө арга боломжонуудые тоолоожо үзөөд, зарим һаалишад ажахын мүнөө жэлэй хэмжээ-ябуулганууд соо хараалагдаһанһаа ехэ һү һааха уялга абаһан байна. Тиин нэгэдэхи товарна фермын һаалишан Цыжип Дулмаева, Дулсан Цыдендоржиева, Ц.-Д. Цырендоржиева, Дулсан Цыдыпова гэгшэд уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байнхай. Племенной фермын һаалишад Дарима Жамсаранова, Мани Цыдыпдоржиева, Валентина Золхонова гэгшэд фуражна үнеэн бүриһөө мянга һайса гаран литр һү һаагаад байна. Племенной фермын мал адуулагша, үбгэн колхозник Доржи Абидуевай оролдосото ажалые тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энэ үбгэн арба гаран жэлдэ мал адуулагшаар хүдэлмэрилжэ, тон ехэ дүршэл шадабаритай болоод, бэлшээрине һэлгүүлэн, үнеэдые ходоодоо һайнаар бэлшээдэг, һүтэй болгодог байна. Мүн нэгэдэхи товарна фермэдэ үбгэн колхозник Цырен Цыренжапов наймадахи жэлээ мал адуулагшаар хүдэлмэрилжэ, түрүү малшадай нэгэн болонхой.

Хонишодой дундаһаа Намсалма Раднаева, Доржи Будаев, Рабжур Бадмаев, Цыпилма Жамбалова, Доржи Баданов гэгшэдэй отаранууд илангаяа һайнаар хүдэлмэрилнэ. Эдэ отаранууд нооһо хайшалха даалгабаряа үлүүлэн дүүргэжэ, нэмэлтэ түлбэридэ нилээд ехэ мүнгэ абаһан байна.

Колхоз малшадтаа квартал бүхэндэ мүнгэн аванс үгэнэ. Саашадаа иимэ аванс һара бүри үгэдэг болохо гэжэ байна.

Нёдондо колхоз советскэ меринос үүлтэрэй 40 хуса худалдажа абаһан байгаа. Гадна, колхоз өөрөө жэл бүри хорёод толгой симментальска үүлтэрэй залуу мал ондоо колхозуудта худалдана.

Таряанажал

Нийтын малажал саашадань хүгжөөхэ, малай ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ тэжээлэй база байгуулга гол үндэһэн удхашанартай. Энэ зорилго бэелүүлхэ талаар колхозой хэмжээ-ябуулганууд дотор таряанажалда ехэ үүргэ даалгагдаһан байна. Артелиин таряанажал хадаа нийтын малажалые концентрированнэ шэмэтэ болон бүдүүн тэжээлээр хангаха зорилготой.

Энэ шухала зорилго мүнөө ямараар дүүргэгдэжэ байнаб? Түбхын түрүүн таряанай газар үргэдхэхын зорилгоор байгша ондо 200 гектар шэнэ газар хахалагдаһан байгаа. Тэрэнэй 100 гектар дээрэнь зелёнко таригдажа, га бүриһөө 35—40 центнер ургаса абтажа байна. Мүн хуушан газар дээрэ таригдаһан 128 га зелёнко яһала һайн ургаса үгөө. Гадна, мүнөө жэлдэ 151 гектар кукуруза түрүүшынхеэ таригдажа, зарим участогуудһаань муу бэшэ ургаса (100 центнер хүрэтэр набша эшэ) абтаад, типовой набтар башни, шулуун ба шлако-бетон хашааһатай траншейнүүд соо эрхим шанартай силос дарагдаа. Тиихэдэ мүнөө жэлдэ 601 га шэнииcэ, 292 га хара таряан, 215 га овёс, 40 га ячмень таригдаһан байгаа.

Колхозой түрүү малшад


Ахалагша хонишон Намсалма Дагбаевна **Раднаева**.


Племфермын һаалишан Дарима Шагдаровна **Жамсаранова**.

☆ ☆

Дутагдалнууд

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз нийтынгээ ажахые хүгжөөхэ табанжэлэйнгээ хэмжээ-ябуулгануудые дүүргэхэ талаар түрүүшынгээ жэлдэ зарим тэды хүдэлмэри хэбэшье, үшөөл ехэхэн лэ дутагдалнуудтай байна.

Малажалай талаар абаад үзэбэл, түл абалга дээрэ ехэ дутуунууд бии. Ороной кампаниин муугаар үнгэргэгдэдэг, илангаяа искусственна үрэжүүлгын хэгдэдэггүй дээрэһээ шэнэ түлнүүд үсөөнөөр абтажа, мүн томо мал ба түлнүүд гарзалуулагдажа, малай тоо толгой олошоруулха 1955 оной түсэб таһалдуулагдахын туйлда хүргэгдөө. Малай үүлтэр һайжаруулгын хүдэлмэри үшөөл һулаар ябуулагдана. Тиимэһээ колхозой олонхи үнеэд нютагай үүлтэрэй, олонхи хонид шэрүүн нооһотой байна. Эндэ гахай ба шубуу үсхэбэрилгэ илангаяа гээгдэлтэй. Колхозой олонхи мал хуушарһан, муу байрада байлгагдана. Малажал дээрэ шэнэ, түрүү арга дүршэл дутамагаар хэрэглэгдэнэ, нёдондонойхиһоо ехэ һүн һаагдабашье, үнеэдэй ашаг шэмэ үшөөл бага байна.

Колхозой правлени сабшалан һайжаруулха, уһалха хүдэлмэридэ анхаралаа хандуулнагүй шахуу. Имагтал газар уһалха үеын болоходо энэ хүдэлмэридэ луговод Бэгзэ Доржиевич Цыбиковые гансаарайень гү, али нэгэ-хоёр үбгэдтэйгөөр табидаг, тиигээд һүүлээрнь ондоо ажалда оруулжархидаг заншалтай. Эгээл энэ шалтагаанһаа тон бага үбһэ бэлэдхэнэ.

Гэхэ зуура, тус колхоз таряанай, сабшалангай болон бэлшээриин газар уһалха тон ехэ арга боломжотой. Артелиин газар дээгүүр элбэг уһатай Ильхи горхон, мүн Ээри болон бусад багахан горхонууд урдана. Эдэ горхонууд дээрэ капитальна һайн хаалтануудые хэхэ, тэндэһээ магистральна канава һубагуудые холо хүрэтэр татаха арга боломжо бии гээшэ. Теэд энэ шухала хүдэлмэридэ МТС-эй хүсэтэ техникэ хэрэглэгдэнэгүй.

Газар уһалалгын хүдэлмэрине ёһото һайнаар эмхидхэжэ, уһалууриин системэнүүдээр олон болоо һаа, энэ колхоз орооһото, овощной ба тэжээлэй культурануудай, үбһэ ногооной ехэ ургаса абаха, хэмжээ-ябуулганууд соогоо хараалһан ургасаяа туйлажа шадаха һэн.

Гадна, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз байгша ондо агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэхэ түсэбөө дүүргээгүй, ургасынгаа хойноһоо харууһалга муугаар эмхидхэһэн дээрэһээ ехэнхи участогуудһаа таряанай, кукурузын ба бусад культурануудай багахан ургаса хуряажа байна. Ургасын хойноһоо харууһалга һайнаар эмхидхэхэ тушаа мүн Ново-Брянска МТС-эй мэргэжэлтэдшье колхоздо шанга эрилтэ хэдэггүй, хүсэд бодото туһаламжа үзүүлдэггүй байгаа гэжэ тэмдэглэхэ ёһотой.

Тиихэдэ Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз Улан-Удэ городто дүтын колхозуудай нэгэн юм. Мүн Илька, Ново-Илька, Горхон станцинууд дээрэ леспромхозууд, «Забайкаллес» комбинадай централька заһабарилгын мастерской, түмэр замай болон бусад предприятинууд бии. Тиимэһээ энэ колхоз овощ тарилгые ехээр хүгжөөжэ, эндэхи хүдэлмэришэдые хангаха, мүн өөртөөшье олзо доход ехээр оруулха зэргэтэй байгаа. Теэд Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз овощ багаар тарина, тиихэ мүртөө тэрэнээ муугаар харууһалжа, бага ургаса абана. Саашадаа энэ хэрэгтэ эрид хубилалта хэхэ шухала.

Тус колхозой үшөө нэгэ ехэ дутуунь гэхэдэ, өөрын сагүргэлжын барилгын бригада эмхидхэдэггүй, Ээриин леспромхоз гэхэ мэтын шефүүдтэ найдаад лэ байдаг байна. Эгээл нимэ шалтагаанһаа хоёрдохи ба гурбадахи комплексно бригадануудта барилгын модон бэлэдхэгдэһэншье һаа, барилгын хүдэлмэри ябуулагданагүй. Тэрэшэлэн малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлгээр, малай хуушан байрануудые заһабарилгаар энэ артельдэ мүнөөдөө өөдтэй юумэ хэгдэнэгүй. Теэд малай үбэлжэлгын үе газаа орожо ерээ ха юм. Гадна, хэгдэхээр хараалагдаһан байрын гэрнүүд ба бусад зарим барилганууд дутамагаар хэгдэнэ.

Мүн колхоздо ажалай журам һула. Тиимэһээ зарим колхозникууд нийтын ажалда хабаададаггүй, ажахын гол шухала хүдэлмэринүүдэй үедэ ажалта үдэрэй минимум олодоггүй байна.

Хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа дүүргэхэ талаар Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо эдэ бүхы дутагдалнууд юундэ гараaб гэхэдэ, артелиин правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Аяндуев), партийна организаци (секретарынь нүхэр Жалсараев) нийтынгээ ажахые үшөөл һулаар хүтэлбэриднэ, олониитэ колхозникуудаа зохёон байгуулхы ажалда үшөөл һулаар эмхидхэн элсүүлнэ. Партийно-политическэ, нийтэ-ойлгууламжын хүдэлмэри хадаа ажахын амжалтануудай үндэһэ һуури мүн гэжэ хэншье мэдээжэ. Теэд партийна организациин секретарь нүхэр Жалсараев, партийна бюро иимэ хүдэлмэрине муугаар ябуулна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй болоһонһоо хойшо аяар хоёр һара үнгэрбэшье, тэрэнэй шиидхэбэринүүдые энэ колхоздо, тиихэһээ байтагай эндэхи партийна организацида һая болотор зүбшэн хэлсээгүй байһан ябадал дээрэ хэлэгшые гэршэлнэ. 25 агитаторнууд бии гэжэ тоологдобошье, тэдэнэй олонхинь агитационно хүдэлмэреэ ябуулдаггүй байна. Малшадай ба фермэнүүдэй хоорондо мүрысөөншье ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэнхэй.

Хараалагдаһан хэмжээ-ябуулгануудай дүүргэлтын ябаса партийна суглаан дээрэ, правлениин заседани дээрэ нэгэтэшье зүбшэн хэлсэгдээгүй, олон дабхар саарһан дээрэ бэшэгдэһэн түсэбүүд бухгалтерай шкаф соо хаагдаад лэ орхигдоһон байгаа гэхэдэ эндүү болохогүй юм. Теэд Ново-Брянска МТС-эй дирекцишье (директорынь А. И. Головков), Занграйн аймгүйсэдкомшье (түрүүлэгшэнь Ф. И. Ангаров), партиин айкомшье (секретарынь Ф. Ф. Петров) Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой, мүн эндэхи бусадшье колхозуудай хараалһан хэмжээ-ябуулгануудаа хэр зэргэ дүүргэжэ байһан тухайнь һонирходоггүй, дүүргүүлхэ тушаа шанга эрилтэ хэдэггүй байгаа гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөн дэбжээхэ талаар парти, правительствын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэ машинно-тракторна станцинууд гол шухала үүргэ дүүргэхэ, колхозуудай материально-техническэ база хүтэлбэрилхы хүсэн болохо ёһотой гэжэ партиин Централька Комитедэй январска Пленум зааһан байна. Теэд, Ново-Брянска машинно-тракторна станци партиин ЦК-гэй Пленумэй энэ онсо шухала заабарине дүүргэхын тула бүхы хүдэлмэреэ үшөө шэнэдхэн табяагүй, харьяата колхозуудаа үшөөл халирхайгаар хүтэлбэрилһэн зандаа гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд Ново-Брянска МТС-эй механизаторнуудтай нягта барисаатайгаар хүдэлмэрилжэ, бии байһан дутуу дундануудаа түргэнөөр усадхажа шадаха, тиигэжэ 1956 ондо ажалай амжалта туйлахын ба гээһэнээ хүсэлдүүлхын тула найдамтай үндэһэ һуури байгуулха бэзэ гэжэ һанахаар байна.

Б. МУНГОНОВ,
манай тусхай корреспондент.

Сатирын БУЛАН

Тохир хургата

«Тохир хурган аман тээшээ».
«Эдихэдээ эрэ барас,
Хэхэдээ хашан буха»
(Арадай оньһон үгэ).

Город шадарай хэдэн колхозуудай зарим гээгдэнги һаналтай гэшүүд өөһэдынгөө хубиин олзые хараад, хамтынгаа ажалһаа хулжадаг байна.

Бригадир:
— Катиин баабай, инхэдээ
Хайшаа ошобо гээшэбта?
Тохир хургата:
— Бага сага наймаатай
Базаар ошоод ерэхэм даа.

Бригадир:
— Хэжэ байһан юумыетнай
Хэн саашань хэхэ юм?
Тохир хургата:
— Городһоо ерээшэд хэнэ аабза,
Хээшьегүй һаань, байна аабза...

Вл. Васильевай зураг
(ТАСС-эй фотохронико).
Ш. Нимбуевай шүлэг.

„Малшадай үдэр“

«Коммунизм» колхозой (Хэжэнгэ) малшад ажалайнгаа һүүлээр 2-дохи МТФ-дэ сугларжа, «Малшадай үдэр» үнгэргэбэ. Энэ үдэрые колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Дарижапов нээгээд, колхозой партийна организацин секретарь нүхэр Дамдиновта үгэ үгэбэ.

Нүхэр Дамдинов ажахын жэлэй 11 һарын дүнгүүд тухай үгэ хэлэхэ зуураа, колхоз хони, мори, гахай, эбэртэ бодо мал үсхэбэрилгөөр жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргээ гэжэ мэдүүлбэ.

Хони үсхэбэрилгөөр түсэбөө 483 толгойгоор үлүүлжэ, нооһо хайшалха түсэбөө дүүргэжэ шадаабди гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Удаань ажахын жэлэй 11 һарын дүнгүүдэй ёһоор түрүү малшадта нэмэлтэ түлбэри түлэгдөө. Түрүү хонишод Будажапов, Уладаева гэгшэд даажа байһан хонин бүриһөө 3,3—3 килограмм нооһо хайшалһан байна. Тэрэнэйнгээ түлөө тэдэнэр нилээд ехэ нооһо нэмэлтэ түлбэри болгон абаа. Жэшээлхэдэ, Пунсык Будажапов 44 килограмм нооһо, Е. Елибаева 10 килограмм, аймсоведэй депутат Ц. Цыренова 14 килограмм нооһо нэмэлтэ түлбэри абаа. Мүн тэрэшэлэн олохон һаалишад нэмэлтэ түлбэридэ хүртөө.

Мүн энэ үдэртэ зорюулан Чесаны сельпогой сельмагай продавец Хандажап Дамбаева нүүдэл наймаатай ерэжэ, малшадта элдэб эд бараа худалдаа.

А. Михайлов.

Һайшаалтай үүсхэл

Прибайкальска аймагай Культурын байшан киногазетэ эмхидхэбэ. Тус байшангай директор, фотограф нүхэр Токмаков фотоплёнко дээрэ элдэб кадрнуудые буулгаад, киногой гарахын урда тээ хүн зондо харуулха зуураа, тэдээн тухайгаа тобшохоноор хөөрэжэ үгэдэг юм.

Киногазетын нэгэдэхи номер аймагай колхозуудай ургаса хуряалгада, түрүү комбайнова агрегадуудай хүдэлмэридэ, хартаабха хуряалгада ба аймагай һургуулинуудта һуралсалай шэнэ жэлэй эхилэлгэдэ зорюулагдаа. Текстыень «Знамя победы» гэжэ аймагай газетын редакци бэлэдхэһэн байна.

Киногазетын хоёрдохи номер бэлэдхэгдэжэ байна. Тэрээн соо малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлгэ, аймагай культурна хронико харуулагдаха, үшөө «Киносатира» гэжэ сатирын булан оруулагдаха юм.

С. Антонов.

БИЧУРЫН АЙМАГТА

ҺУРАГШАД БОЛОН МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ ХАНИ БАРИСААН

Бага-Куналейн дунда һургуулиин һурагшадай ба Бага-Куналейн МТС-эй механизаторнуудай хоорондо һайн хани барисаан тогтоогдобо.

Мүнөө МТС трактор заһабарилгын хүдэлмэридэ бэлэдхэжэ байна. Һаяхан һурагшад воскресник эмхидхэжэ, мастерской дотор сэбэрлэлгын хүдэлмэри хэхэдэнь механизаторнуудта туһалаа.

Механизаторнууд өөһэдынгөө зүгһөө һурагшадта слесарна мастерской эмхидхэхэ хэрэгтэнь туһалха гэжэ шиидэбэ. Тэдэнэр хэрэглэгдэхэеэ болиһон зэр зэмсэг, верстак гэхэ мэтые заһабарилаад, һурагшадта үгэхэ юм.

Тингэжэ һурагшад өөһэдынгөө мастерскойдо элдэб ажал хэжэ һураха байна.

ОВОЩЬ ТАРИЛГАҺАА ЕХЭ ОЛЗО ОРОНО

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз овощь тарилгаһаа жэл бүри олон мянган түхэриг олзо доход оруулдаг юм.

Үшөө хабар байхада огородно бригадынхид мүрысөөндэ оролсоод, овощиин үндэр ургаса ургуулха уялга абаһан байгаа. Тиин тэдэнэр хэлэһэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлбэ.

Уялгынгаа ёһоор огородниигууд гектар бүриһөө 100 центнер үгэрсэ хуряаха байгаа һаа, 125 центнер абаа.

Мүнөө колхоз помидор, үгэрсэ, арбуз хуряалгаяа дүүргээд, тэдэнээ городой базаар дээрэ худалдажа захалаа. Һүүлэй үедэ колхоз 600 центнер үгэрсэ худалдажа, 100.000 түхэригэй олзо оруулба.

Колхозой правлени огородой бригадын гэшүүдтэ эрхим ажалайнь түлөө нэмэлтэ түлбэри хубааба. Жэшээлхэдэ, бригадын гэшүүн Е. Снегирева 288 килограмм үгэрсэ, 760 түхэриг мүнгэ нэмэлтэ түлбэри абаба. Мүн Прасковья Фомина, Варвара Батурина ба бусад ехэхэн нэмэлтэ түлбэридэ хүртөө. Огородой бригадын бригадир Василий Лин-Тин 360 килограмм үгэрсэ, 854 түхэриг мүнгэ абаа.

һҮ һААХА ТҮСЭБӨӨ ДҮҮРГЭБЭ

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Базарон) һү һаалгаар 1955 онойнгоо түсэб сентябриин 1-дэ дүүргэбэ. Хараалагдаһан түсэбэй ёһоор һаамхай үнеэн бүриһөө 900 литр һүн һаагдаха байгаа һаа, мүнөө 933 литр һаагдаад байна.

ТҮРҮҮ КОМБАЙНЕР

Бичурын МТС-эй түрүү механизаторнууд партиин ээлжээтэ XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, таряа хуряалга дээрэ һайн амжалта туйлана.

Комбайнер Владимир Утенков Ждановай нэрэмжэтэ колхозой полинууд дээрэ «С-6» комбайнаар хүдэлмэрилхэ зуураа, хуряалгын эхилхэһээ хойшо 400 гектар таряа хадаад ябана. Энэ нүхэр зарим үдэрнүүдтэ 30—32 гектар хүрэтэр таряа һайн шанартайгаар хуряана.

Г. Некипелов.

Футболоор БМАССР-эй кубок абахын түлөө

Футболоор БМАССР-эй кубок абахын түлөө мүрысөөн захалба. Энэ мүрысөөндэ хамта 15 команда хабаадалсаха байна. Шүүгдэһэн команданууд саашадаа наадаанда хабаадаха эрхэеэ гээхэ гуримтайгаар энэ мүрысөөн үнгэргэгдэхэ юм. Мүнөө 6 уулзалга болоод байна.

Түмэр замай Гусиное-Озеро станциин стадион дээрэ тэндэхи «Локомотивай» команда Улан-Удын «Буревестнигэй» командатай наадаа. Айлшад эхилхэһээ хойшо эдэбхитэйгээр наадажа, 6:1 гэһэн тоотойгоор талмайн эзэдые шүүһэн байна.

Удаадахи уулзалгануудта «Звездагай» командынхин «Пищевик» обществын футболистнарые 5:0 тоотойгоор шүүгээ. «Локомотивай» (Улан-Удын депо) команда «Красная звезда» обществынхидые, «Моторой» команда «Урожайгай» ба депогой «Локомотивай» командануудые шүүһэн байна.

Кяхта городто болоһон уулзалга ехэ һонирхолтойгоор үнгэрөө. Эндэ талмайн эзэд «Шахтёрой» командатай уулзажа, үсэд шанга мүрысөөн болоо. Эсэстээ кяхтынхид «Шахтёрой» командые 4:0 тоотойгоор илажа гараа.

А. Игумнов.

Шатарай турнирай хоёрдохи тур

БМАССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө шатарай хахадфинальна турнирай хоёрдохи тур сентябриин 15-да болобо.

Ежов Ф. Хабухаев хоёр наадажа, 18-дахи ябадалдаа тэнсэбэ. Тоглоев В. Хабухаевай хэһэн алдууе хэрэглээд, тэрэниие 10-дахи ябадалдаа шүүбэ. Воробьев Павловтай шадамараар наадажа, булюу байдалтай болоод, уданшьегүй шүүбэ. Мүн Уланов Пуртовые мэгдэжэ шүүтээ. Занданов Крыловтой 4 часай турша соо наадахадаа нэгэ хүбүүгээр үлүү болоо. Наадалгаяа тэдэнэр хожом үргэлжэлүүлхэ гэлсэбэ.

Шатарай турнирай хоёрдохи турай һүүлээр паровозо-вагонно заводой фрезеровщик Тоглоев түрүүлжэ ябана.

Сентябриин 18-да гурбадахи тур болохо.

В. Иванов.

Худалдаа наймаае улам һайжаруулха

Ажалшадые үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар таһалдалгүй хангаха талаар парти, правительствомнай худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй урда шанга эрилтэ табина. Республикын эд хэрэглэгшэдэй кооперациин системэ энэ зорилтые бэелүүлэн, үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо энэ жэлдэ хүдэлмэреэ зарим тэды һайжаруулаа. Эд хэрэглэгшэдэй кооперациин хүдэлмэрилэгшэд хүдөө нютагуудай ажалшадта байгша оной 8 һара соо 19 миллион түхэригэй эд бараа түсэбһөө гадуур худалдаһан байна.

Коопераци хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй тогтоолые дүүргэлтэ болгон, социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, республикынгаа колхозуудта 119 автомашина, 4 мянган тонно цемент, 12 вагон шифер, түмэр хадааһа болон барилгын бусад материал худалдаа. Тиихэдэ колхознигууд, механизаторнууд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэд 445 мотоцикл, 2 мянга гаран радиоприёмник ба бусад эд бараа худалдан абаһан байна.

Эд бараанай эрьесын түсэбые дүүргэхэ талаар Иволгын, Хориин, Яруунын, Байкало-Кударын, Сэлэнгын, Кяхтын, мүн бусадшье аймпотребсоюзууд түрүү зэргэдэ ябана.

Гэхэтэй хамта, эд бараанай эрьесын түсэбые дүүргэдэггүй аймпотребсоюзууд үшөөл бии байһаар. Тэдэнэй тоодо Бичурын, Хойто-Байгалай аймпотребсоюзууд оролсоно. Эдэ аймпотребсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Бурлаков, Семушев гэгшэд арга боломжоёо гүйсэд хэрэглэжэ шадаагүй дээрэһээ хүдөөгэй ажалшадай дунда наймаа хангалтагүйгөөр ябуулна, гээгдэлһээ гаранагүй.

Ниитын эдеэ хоолой предприятинүүд олон зүйлэй эдеэ хоолтой байхын, тэдэнэйнгээ шанарыень һайжаруулхын тула өөһэдын хамһабариин ажахытай болохо зэргэтэй. Энээниие һайнаар ойлгоһон аймпотребсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэд, столовонууд болон чайнануудай дэргэдэ гахай шахуулдаг, огородой элдэб культурануудые таридаг болоо. Жэшээнь, Закаменай аймпотребсоюзай чайнанууд болон столовонуудай дэргэдэ 50 гаран гахай шахагдана. Тэрэшэлэн Прибайкальска, Сэлэнгын аймпотребсоюзуудта 19—24 гахайнууд шахагдажа байнхай. Республикын эд хэрэглэгшэдэй коопераციин системэдэ хамта дээрээ 280 гаран гахай мүнөө шахагдажа байна. Гэхэ зуура, хамһабариин ажахые тоодоггүй аймпотребсоюзууд үшөөл бии байһаар. Кяхтын, Кударын, мүн бусад аймпотребсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ шухала, хэрэгтэ ёһотой анхарал хандуулагданагүй.

Республика дотороо худалдаа наймаа бүри үргэдхэхэ зорилгоор Бурмонкоопсоюзай правлени хүдөө нютагуудта магазинуудай, ларёгуудай тоо олошоруулха талаар тусхай хүдэлмэри ябуулаа. Тиин 1954 оной хоёрдохи хахадай, 1955 оной 8 һарын турша соо эд хэрэглэгшэдэй коопераციин системэдэ 80 гаран магазинууд, ларёгууд болон столовонууд шэнээр нээгдэһэн байна. 24 склад, 13 чайна, 20 гаран магазин, байрын 16 гэр шэнээр баригдаа. Хүдөөгэй 6, аймагай 3 магазин, 7 пекарни, мүн бусадшье барилганууд мүнөө баригдажа байна.

Курумканай аймпотребсоюз (правлениинь түрүүлэгшэ М. Сосновский) барилгые һайнаар эмхидхээ. Аймагай центртэ 2 столово, 2 пекарни, Бараханай сельпогой дэргэдэ нэгэ чайна баригдаа. Хүдөөгэй механизаторнуудай эрилтые һайнаар хангаха зорилгоор энэ аймпотребсоюз Баргажанай МТС-эй дэргэдэ столово пекарни хоёрые шэнээр барюулаа. Иволгын, мүн бусадшье аймпотребсоюзууд худалдаа наймаанай организацинуудай байрануудые муу бэшээр барижа байна.

Шухала хэрэгтэй эд бараагаар ажалшадые таһалгаряагүй хангахын тулада промышленна .базануудһаа абаһан бараагаа магазинуудтаа сэхэ абаашаха аргые аймпотребсоюзууд үргэнөөр хэрэглэхэ ёһотой. Хэжэнгын аймпотребсоюзай Чесаныи сельпогой коллектив (түрүүлэгшэнь нүхэр Васильев) энэ талаар һайшаалта үүсхэл гаргаа. Сельпогой хүдэлмэрилэгшэд аймпотребсоюзай базаһаа эд бараа абаад, тэрээнээ сельпогой складта оруулангүй сэхэ колхозуудай, МТС-эй магазинуудта абаашадаг болоо. Ажалшадта үргэн хэрэглэлэй эд бараа түргэ түргэн абаашажа байхада эд бараанай эрьесын түсэб баһал түргөөр дүүргэгдэдэг байна. Сельпогой хүдэлмэрилэгшэд аймпотребсоюзай базаһаа эд бараа хүдөөгэй магазинуудта абаашаад, һөөргөө бусахадаа магазинуудһаа элдэб түүхэй эд, металл, үндэгэ болон бусад продуктнуудые базада асарна. Тус сельпо транспортые иигэжэ зүбөөр хэрэглэһэнэйнгээ ашаар ехэ хэмжээнэй мүнгэ арьбална. Чесаны сельпогой правлени колхозуудай малшадта саг үргэлжын анхарал хандуулдаг боложо, холын фермэнүүдтэ нүүдэл ларёгуудые эльгээдэг болоо. Нүүдэл худалдаа наймаанай холын гүүртэнүүд болон бригадануудта гарахадань сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Васильев заримдаа өөрөө ошолсожо, эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулдаг зантай. Нүхэр Васильев фермэнүүдтэ ерэхэдээ, гансал эд бараа наймаалаад хэрэгээ дүүргэдэг бэшэ, харин малшадтай хөөрэлдэжэ, тэдэнэртэ ямар эд бараанай хэрэгтэй болоод байһые тодорхойлдог, тиигээд ларёгой удаадахяа ошоходо хэрэгтэй эд бараань эльгээдэг байна.

Тэрэшэлэн Баргажанай аймпотребсоюзай Суво-Баянголой, Зэдын аймпотребсоюзай Үшөөтэйн сельпонууд нүүдэл худалдаа наймаае мүнлэ муу бэшээр эмхидхэнхэй. Эдэ сельпонуудай наймаалагшад мүнөө таряа хуряалгын үедэ поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан колхознигууд, механизаторнуудые тамхи, зуруул, сай, дабһа гэхэ мэтээр заахашье таһалдуулнагүй. Гэбэшье, олонхи аймагуудта түрүүшүүлэй хүдэлмэриин дүй дүршэл хэрэглэгдэнэгүй. Сентябриин 10-най байдалаар арба гаран магазинууд элдэб шалтагаанууд дээрэһээ хүдэлмэрилэнгүй байгаа. Эдэ дутагдалнуудые ойрын сагта усадхажа, хүдөөгэй ажалшадые худалдаа наймаагаар таһалгаряагүй хангахые аймпотребсоюзай, сельпонуудай хүтэлбэрилэгшэдһөө эригдэнэ.

Д. Колмаков.

Женевскэ зүблөөнэй түрүүлэгшэ[...] Фам Ван Донгын эльгээһэн бэ[...]

ХАНОЙ, сентябриин 15. (ТАСС). Вьетнамска информационно агентство иигэжэ мэдээсэнэ. Вьетнамай Демократическа Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Фам Ван Донг Женевскэ зүблөөнэй түрүүлэгшэнэр — В. М. Молотовто ба А. Идендэ 1955 оной августын 17-до бэшэгээр хандаһан байгаа. Вьетнамда политическэ гуримшуулга бэелүүлгэдэ аюултай хэсүүхэн байдалай тохёолдоһон тухай тэдэнэртэ Фам Ван Донг тэрэ бэшэг соогоо мэдээсэһэн байна. Вьетнамай Демократическа Республикын правительство хадаа консультативна конференцидэ хабаадаха өөрынгөө түлөөлэгшэдые томилхыень Урда Вьетнамай правительствода хоёр дахин — энэ оной июниин 6-да ба июлиин 19-дэ дурадхаһан байгаа гэжэ өөрынгөө бэшэг соо Фам Ван Донг һануулна. Оронийе эбэй ёһоор нэгэдүүлхэ зорилгоор 1956 оной июльдэ Вьетнамай бүхы территори дээрэ болохо зэргэтэй бүгэдэнийтын сүлөөтэ һунгалта үнгэргэлгэтэй холбоотой асуудалнуудые дурсагдаһан конференци зүбшэн хэлсэхэ зэргэтэй юм. Гэбэшье, Урда Вьетнамай засагаархид һунгалта тухай асуудалаар консультаци хэхэһээ алишье ушартань арсаһан байгаа. Тайлбарилан хэлэбэл, 1955 оной июлиин 20-до консультативна конференци эхилхэ талаар Женевскэ хэлсээе тэдэнэр буруушаагаа.

Тиихэтэй хамта, Вьетнамай Демократическа Республикын правительство Женевскэ хэлсээнүүдые бэелүүлнэ, тэдэниие тон нарииваар бэелүүлжэ үргэлжэлһөөр гэжэ бэшэг соо хэлэгдэнэ. ДРВ-гэй правительство хадаа Вьетнамдахи политическэ асуудалнууд Женевскэ хэлсээнэй ёһоор гуримшуулагдаха ёһотой гэжэ тоолоно. Ондоогоор хэлэбэл, Вьетнамые нэгэдүүлхэ, Вьетнамда, Индо-Хитадта ба бүхы дэлхэ[...] найрамдал бэхижүүлхэ[...] бүгэдэнийтын сүлөөтэ һ[...] гэргэхэ тухай асуудал з[...] хын тулада хоёр зоны[...] дай эрхэ түгэлдэр түлө[...] хоорондо консультативна[...] ци эхилхэ зэргэтэй. Дай[...] зогсоохо, тэрэшэлэн поли[...] римшуулга бэелүүлхэ та[...] невскэ хэлсээнүүдые дү[...] рэшэлэн политическэ гу[...] хэхэ талаар бэедээ даа[...] уялганууда французска [...] ство ба Урда Вьетнамай [...] ство дүүргэхэ ёһотой гэ[...] май Демократическа Ре[...] правительство тоолоно.

Женевскэ хэлсээнүүдые[...] дэг болохын, Вьетнамда [...] скэ асуудалнуудые гурим[...] бүхы ороп дотор бүгэдэ[...] лөөтэ һунгалта үнгэргэж[...] мые нэгэдүүлхэ асуудал з[...] сэхэ зорилгоор хойто ба [...] нуудай засагаархидай бү[...] түлөөлэгшэдэй хоорондо [...] тивна конференци дары [...] тулада бүхы шухала хэм[...] абахыень Вьетнамай Де[...] ска Республикын правит[...] невскэ зүблөөнэй түрүүл[...] гүйна. Энэ хадаа вьетна[...] арадай интересүүдтэ бол[...] эрмэлзэлгэдэ зохилдохоһ[...] бүхы дэлхэйн эб найрамда[...] тай арадуудай эрмэлзэлгэ[...] даха байна.

Вьетнамай Демократи[...] публикын правительство [...] гэрэгшэ жэлдэ Женевскэ[...] дээрэ баталан абтаһан [...] шаагдаһан тогтоолнууд д[...] рэнэй Женевскэ зүблөөн[...] да зохилдуулан хүсэдөөр [...] дэхэ ба бэелүүлэгдэхэ [...] найдана.

Демократическа Германиин Национальна фронтын Национал[...] соведэй президиумэй заседан[...]

БЕРЛИН, сентябриин 16. (ТАСС). Демократическа Германиин Национальна фронтын Национальна соведэй президиумэй үргэн заседани сентябриин 15-да Берлиндэ болоо. Эб найрамдалые аршалан хамгаалхын, Германиие эб найрамдалда дуратай демократическа гүрэн болгон нэгэдүүлхын түлөө тэмсэхэ талаар немецкэ арадай зорилгонууд энэ заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. ГДР-эй Арадай палатын түрүүлэгшэ И. Дикман, ГДР-эй премьер-министрын орлогшонор В. Ульбрихт, О. Нушке заседани дээрэ байлсаа. Тэрэшэлэн Баруун Германиин болон Баруун Берлинэй түлөөлэгшэд заседанида хабаадалсаа.

ГДР-эй Арадай палатын түрүүлэгшэ И. Дикман элидхэл хээ.

Удаань ГДР-эй демокр[...] партинуудай болон ниитын[...] зацинуудай түлөөлэгшэд, [...] Баруун Германиһаа бол[...] Берлинһээ ерэһэн айлша[...] премьер-министрын орло[...] Нушке, ГДР-эй премьер-м[...] орлогшо В. Ульбрихт засе[...] рэ үгэ хэлээ.

Заседаниингаа түгэсхэл [...] мократическа Германи[...] нальна фронтын Национа[...] дэй президиум хадаа неме[...] патриодуудта хандаһан ха[...] талан абаад, эб найрам[...] Германиин нэгэдэлэй түлө[...] дэ эмхидэн жагсахыень неме[...] хы патриодуудые тэрээ[...] уряалһан байна.

ГФР-эй правительствын заседан[...]

БЕРЛИН, сентябриин 16. (ТАСС). ГФР-эй правительствын заседаниин үсэгэлдэр болоһон тухай баруунберлинскэ газетэнүүд мэдээсэнэ. Москвада болоһон хэлсээнүүдэй ябаса ба дүнгүүд тухай канцлер Аденауэр ба гадаадын хэрэгүүдэй министр фон Брентано заседани дээрэ мэдээсэл хэһэн байна.

«Ди Вельт» газетэ иигэжэ мэдээсэнэ. Гадаадын политическ[...] далнуудые, хамагай түрүү[...] вада канцлер Аденауэрай х[...] сээнүүдэй дүнгүүдые зүбш[...] лада сентябриин 22-то Бун[...] заседани зарлахаар фра[...] түрүүлэгшэнэр хараалаа.

Редакторай [...]
О. ГОМБ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора—32-74, отв секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00567. Типография министерства Культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 48[...]